

ingediend op **1723** (2022-2023) – Nr. 1
26 mei 2023 (2022-2023)

Ontwerp van decreet

over de verwerking van de persoonsgegevens
in het kader van een multidisciplinaire samenwerking
bij deelname aan een casusoverleg
op basis van artikel 458ter van het Strafwetboek

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet van 25 november 2022.....	17
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens	23
Voorontwerp van decreet van 20 januari 2023.....	39
Advies van de Raad van State	45
Advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit	57
Ontwerp van decreet	65

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet voorziet in een regeling inzake de verwerking van persoonsgegevens in hoofde van organisaties die vallen onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, die deelnemen aan een casus-overleg op basis van artikel 458ter van het Strafwetboek (artikel 458ter Sw.). Artikel 458ter Sw. voorziet in de mogelijkheid tot het doorbreken van het beroepsgeheim en informatie-uitwisseling op een casusoverleg, maar een rechtsgrond tot verwerking van persoonsgegevens ontbreekt daarbij. Dit ontwerp van decreet komt daaraan tegemoet.

I. ALGEMENE TOELICHTING**A. Situering**

De beleidsnota Justitie en Handhaving 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 137/1)(punt 5.3.4–SD 4) stelt een maximale optimalisatie van de werkprocessen voorop. Daarbij wordt ingezet op informatiedeling, multidisciplinaire samenwerking en coördinatie tussen de verschillende actoren van de rechtsbedeling alsook binnen de voor- en natrajecten van de hulp- en dienstverlening. Het uitbouwen van netwerken met het oog op een gecoördineerde en geïntegreerde omkadering is essentieel. Er wordt maximaal gestreefd naar een versterking van de geïntegreerde benadering en ketenaanpak in diverse opdrachten, in samenwerking met de vele partners en netwerken. Het uitwisselen van informatie tussen de verschillende diensten is immers een cruciale factor voor een efficiënte en geïntegreerde aanpak.

B. Inhoud**B.1. Probleemstelling en omgevingsanalyse**

Artikel 458ter van het Strafwetboek bepaalt:

“§1. Er is geen misdrijf wanneer iemand die uit hoofde van zijn staat of beroep houder is van geheimen, deze meedeelt in het kader van een overleg dat wordt georganiseerd, hetzij bij of krachtens een wet, decreet of ordonnantie, hetzij bij een met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings.

Dit overleg kan uitsluitend worden georganiseerd, hetzij met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de persoon of van derden, hetzij ter voorkoming van de misdrijven bedoeld in Titel I ter van Boek II of van de misdrijven gepleegd in het raam van een criminele organisatie, zoals bepaald in artikel 324bis.

De in het eerste lid bedoelde wet, decreet of ordonnantie, of de met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings bepalen ten minste wie aan het overleg kan deelnemen, met welke finaliteit en volgens welke modaliteiten het overleg zal plaatsvinden.

§2. De deelnemers zijn tot geheimhouding verplicht wat betreft de tijdens het overleg meegedeelde geheimen. Eenieder die dit geheim schendt, wordt gestraft met de straffen bepaald in artikel 458.

De geheimen die tijdens dit overleg worden meegedeeld, kunnen slechts aanleiding geven tot de strafrechtelijke vervolging van de misdrijven waarvoor het overleg werd georganiseerd.”

Dit artikel voorziet in een uitzondering op de strafbaarstelling met betrekking tot de schending van het beroepsgeheim, vermeld in artikel 458 Sw. Indien een wet of decreet of een toestemming van de procureur des Konings toelaat om een casusoverleg te organiseren, kunnen deelnemers aan dat overleg hun beroepsgeheim doorbreken zonder strafbaar te zijn op basis van artikel 458 Sw. Dergelijk casusoverleg kan enkel omwille van volgende doelstellingen worden georganiseerd:

- met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de persoon of van derden;
- ter voorkoming van de misdrijven bedoeld in titel I ter van boek II Sw., met andere woorden terroristische misdrijven;
- ter voorkoming van de misdrijven gepleegd in het raam van een criminele organisatie zoals bepaald in artikel 324bis Sw.

Vooraleer dit overleg kan plaatsvinden, moeten de finaliteit, de deelnemers en de modaliteiten van het overleg worden vastgelegd. Dergelijk casusoverleg houdt bovendien in dat ‘het geheim van de tafel’ geldt. De deelnemers zijn tot een geheimhoudingsplicht gehouden met betrekking tot de informatie die op het casusoverleg gedeeld is. Ook kan het openbaar ministerie, indien het aanwezig is op het casusoverleg, maar vervolging instellen voor misdrijven waarvoor het overleg georganiseerd is. Indien tijdens het casusoverleg andere misdrijven zouden worden besproken, is het openbaar ministerie tot geheimhouding verplicht en kan het daarvoor geen vervolging instellen.

De mogelijkheid tot casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw. creëert de mogelijkheid tot multidisciplinaire samenwerking. Hierbij worden de krachten van verschillende partners gebundeld. Er wordt een doorgedreven vorm van samenwerking tussen verschillende organisaties opgezet, die toelaat om in te spelen op de specifieke noden en behoeften van de betrokken personen. Dit zorgt voor meer efficiëntie en een betere coördinatie tussen de betrokken organisaties. Door het bundelen van krachten van de organisaties en lokale besturen, zijn deze niet meer gelimiteerd door hun eigen werkwijze en expertise, maar kan er meer bereikt worden dan wanneer er afzonderlijk gehandeld zou worden. Als voorbeelden kunnen hier de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC R), ketenaanpak jeugddelinquentie (Kompas+, FIX enzovoort), de Family Justice Centers en ketenaanpak inzake intrafamiliaal geweld worden aangehaald.

Artikel 458ter Sw. bevat enkel het regelgevend kader inzake casusoverleg voor het doorbreken van het beroepsgeheim. Als het echter gaat om uitwisseling van persoonsgegevens, moet ook rekening worden gehouden met de algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Artikel 458ter Sw. bevat geen privacyregeling. De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) is echter van oordeel dat artikel 458ter Sw. geen voldoende rechtsgrond vormt voor het uitwisselen van persoonsgegevens op een casusoverleg.

Indien een casusoverleg geregeld wordt bij wet of decreet, kan in dat regelgevend kader meteen de bijhorende regeling betreffende de verwerking van persoonsgegevens worden opgenomen. Op die manier is niet enkel het doorbreken van het beroepsgeheim afgedekt, maar wordt meteen ook voorzien in een rechtsgrond om persoonsgegevens te mogen uitwisselen.

Artikel 458ter Sw. bepaalt echter dat een casusoverleg ook kan worden georganiseerd indien de procureur des Konings hiertoe toestemming geeft. In de praktijk leidt dat tot protocollen tussen de procureur des Konings en de deelnemende

organisaties en lokale besturen aan een casusoverleg, waarin de finaliteit, de deelnemers en de modaliteiten van het overleg worden vastgelegd, en waarin de procureur des Konings uitdrukkelijk toestemming geeft voor het organiseren van dat casusoverleg. De VTC heeft echter aangegeven dat voor een casusoverleg op basis van de toestemming van de procureur des Konings er onvoldoende rechtsgrond voorhanden is om persoonsgegevens te mogen uitwisselen.

Om hieraan tegemoet te komen, wordt een ontwerp van decreet voorgesteld dat een rechtsgrond biedt voor de verwerking en uitwisseling van persoonsgegevens op een casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw.

B.2. Beleidsmaatregelen en doelstelling

Het ontwerp van decreet voorziet in een rechtsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van een casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw.

Het toepassingsgebied van het ontwerp van decreet wordt rechtstreeks verbonden aan het toepassingsgebied en de doelstellingen van casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw. Het is immers in die situaties en omwille van die specifieke doelstellingen dat op vlak van beroepsgeheim de mogelijkheid bestaat om overleg te organiseren en informatie uit te wisselen, zonder dat er een regelgevend kader bestaat voor de informatie-uitwisseling op vlak van gegevensbescherming. Dit ontwerp van decreet kan dus als de privacytegenhanger worden beschouwd van artikel 458ter Sw.

B.3. Impactanalyse

– Impact op de grondrechten

De mogelijkheid tot het uitwisselen van persoonsgegevens op een casusoverleg kan beschouwd worden als een maatregel die een impact heeft op het recht op privéleven. Deze maatregel streeft echter een legitiem doel na, met name de doelstellingen, vermeld in artikel 458ter Sw.:

- de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de persoon of van derden;
- het voorkomen van de misdrijven bedoeld in titel I ter van boek II Sw., met andere woorden terroristische misdrijven;
- het voorkomen van de misdrijven gepleegd in het raam van een criminele organisatie, zoals bepaald in artikel 324bis Sw.

Uit ervaringen met multidisciplinaire samenwerking in het kader van een casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw., blijkt dat de maatregel ook geschikt is om dat doel te bereiken. Door het bundelen van krachten van de verschillende organisaties en lokale besturen die betrokken zijn bij de betreffende persoon, zijn de organisaties niet meer gelimiteerd door hun eigen werkwijze en expertise, maar kan er meer en efficiënter resultaat bereikt worden dan wanneer er afzonderlijk, los van mekaar, zou gehandeld worden. Als voorbeelden kunnen hier de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC R), ketenaanpak jeugddelinquentie (Kompas+, FIX enzovoort), de Family Justice Centers en ketenaanpak inzake intrafamiliaal geweld worden aangehaald.

Het toepassingsgebied van het ontwerp van decreet verruimen tot alle vormen van multidisciplinaire samenwerking, zonder de link met artikel 458ter Sw. en de daarin vermelde doelstellingen, zou een te verregaande inbreuk op het recht op privéleven inhouden. Elke vorm van multidisciplinaire samenwerking zou dan een rechtsgrond bieden om persoonsgegevens te mogen uitwisselen. Daarom wordt het toepassingsgebied beperkt tot het toepassingsgebied van artikel 458ter Sw.

De nadelen staan duidelijk in verhouding tot het nagestreefde doel. Doordat een geheimhoudingsplicht geldt met betrekking tot de uitgewisselde informatie, wordt de vertrouwelijkheid van de gedeelde persoonsgegevens gewaarborgd.

Doordat de krachten van verschillende partners gebundeld worden door middel van een meer doorgedreven vorm van samenwerking die toelaat om in te spelen op de specifieke noden en behoeften van de betrokken personen, is een ruimere gegevensuitwisseling noodzakelijk. Aangezien het ontwerp van decreet een mogelijke impact heeft op het recht op privéleven, en meer bepaald op de privacy van de justitiabelen, werd het ontwerp van decreet aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor verwerking van persoonsgegevens en de Gegevensbeschermingsautoriteit ter advies voorgelegd.

– Impact op kinderen en jongeren – kind- en jongereneffectrapport (JoKER)

Het ontwerp van decreet kan ook een impact hebben op kinderen en jongeren. Zo is het mogelijk dat bepaalde jongeren deel uitmaken van de doelgroep van een specifiek casusoverleg, waardoor het ook hun persoonsgegevens kunnen zijn die gedeeld worden op een casusoverleg. De vraag rijst of deze impact niet te zwaar is, ermee rekening houdende dat het kinderen en jongeren betreft.

Minder ingrijpende opties blijven onverminderd bestaan. Zo primeert bij het omgaan met verontrusting de melding aan een vertrouwenscentrum kindermishandeling of een gemandateerde voorziening. Casusoverleg komt niet in de plaats van deze en andere bestaande mogelijkheden en praktijken waarbij samenwerking nagestreefd wordt. Het inschakelen van casusoverleg gebeurt slechts in complexe dossiers, vaak op basis van een voorafgaande risicoscreening, waarin de minder ingrijpende opties geen of onvoldoende uitweg bieden, en het daarom noodzakelijk is om met de partners intensiever informatie te delen. Er zijn verschillende garanties ingebouwd opdat aan de overlegtafel geen dossiers worden besproken waarbij een minder verdergaande samenwerking eenzelfde resultaat had kunnen bereiken. De regelgeving of de instemming van de procureur des Konings, bedoeld in artikel 458ter, behoort de finaliteit en modaliteiten, met inbegrip van het toepassingsgebied, af te bakenen, er is deelnamevrijheid (zo zijn jeugdwerkers nooit verplicht om deel te nemen) en er is een aanmeldingsfase, waarbij de organisator nagaat of het dossier ontvankelijk is. Indien aan de strikte voorwaarden niet is voldaan, vindt geen casusoverleg plaats, en dient teruggegrepen naar minder ingrijpende vormen van samenwerking en informatiedeling.

De vraag of de impact niet te zwaar is, kan verder beantwoord worden aan de hand van de doelstellingen waarvoor een casusoverleg kan worden georganiseerd:

- 1° Bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de betrokkene: het spreekt voor zich dat als een casusoverleg met deze doelstelling georganiseerd wordt en de betrokkene een kind of jongere is dat de toepassing van het ontwerp van decreet, met name een uitwisseling van persoonsgegevens, een positieve impact zal hebben op het kind of de jongere. Het doel is immers om de fysieke en psychische integriteit te beschermen. Er kan bijvoorbeeld verwezen worden naar de ketenaanpak inzake intrafamiliaal geweld. Kinderen en jongeren maken daar deel uit van het cliëntsysteem dat wordt opgevolgd binnen de ketenaanpak. Dergelijke trajecten worden opgesteld om de kinderen en jongeren, en de andere leden van het cliëntsysteem, te beschermen en opnieuw een veilige omgeving te kunnen bieden. Ook de ketenaanpak jeugddelinquentie, zoals Kompas+ is hier relevant. Kompas+ werkt samen met de jongere, diens context en alle betrokken partners een intensief en langdurig traject uit om zo het welzijn van de jongere en het gezin te bevorderen, het plegen van delicten te stoppen en recidive in de toekomst te voorkomen.
- 2° Vermijden van terroristische misdrijven: hierbij is de positieve impact op kinderen en jongeren tweeledig. Door het vermijden van terroristische misdrijven

wordt ook vermeden dat slachtoffers worden gemaakt. Dergelijke slachtoffers kunnen kinderen en jongeren, of familie of vrienden van kinderen en jongeren zijn. Het vermijden van slachtoffers heeft dus sowieso een positieve impact op kinderen en jongeren. Anderzijds kan de betrokkene die besproken wordt op een casusoverleg ook zelf een jongere zijn, indien die signalen van radicalisering vertoont. Als voorbeeld kunnen hier de LIVC's R worden aangehaald. Op een LIVC R tracht men een constructief, individueel traject op te zetten, met als doel het welzijn van de betrokken persoon te verhogen en wordt hem of haar ondersteuning geboden. In die zin heeft een traject binnen een LIVC R een positieve impact op de betrokken jongere.

- 3° Vermijden van misdrijven in het kader van een criminele organisatie: tot op heden werd geen casusoverleg met deze doelstelling opgestart. Alleszins kan ervan worden uitgegaan dat door het vermijden van misdrijven in het kader van een criminele organisatie ook vermeden wordt dat slachtoffers worden gemaakt. Dergelijke slachtoffers kunnen kinderen en jongeren, of familie of vrienden van kinderen en jongeren zijn. Het vermijden van slachtoffers heeft dus sowieso een positieve impact op kinderen en jongeren. Anderzijds zou dit casusoverleg ook betrekking kunnen hebben op een jongere zelf, waarmee een positief traject kan worden gelopen ter bevordering van zijn of haar welzijn.

Elke ketenaanpak in elke regio beschikt over een stuurgroep, bestaande uit afgevaardigden van de kernpartners, die instaat voor de monitoring en evaluatie van de aanpak, wanneer nodig in samenwerking met een academische partner. Het effect op kinderen en jongeren kan meegegeven worden als een van de prioritaire aandachtspunten.

- Budgettaire impact

Het ontwerp van decreet heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

- Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

Het ontwerp van decreet heeft geen bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel.

B.4. Implementatie

Het ontwerp van decreet zal in werking treden op de tiende dag na publicatie in het Belgisch Staatsblad.

C. Totstandkomingsprocedure

Op 25 november 2022 werd het voorontwerp van decreet een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Op basis daarvan werd advies gevraagd aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC).

Op 13 december 2022 verstrekte de VTC het advies nr. 2022/114. De VTC was van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp van decreet voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend werden geïmplementeerd. Hierbij wordt aangegeven op welke wijze werd tegemoetgekomen aan deze elementen:

- De VTC vraagt om de rechtvaardigingsgrond uitvoeriger te motiveren in de memorie van toelichting. Deze motivering is toegevoegd in de toelichting bij artikel 3.

- De VTC haalt aan in haar advies:
"In het kader van dit decreet worden maar twee van de in artikel 458 Sw. vermelde doelstellingen opgenomen (artikel 3, 2°):
 - a) de fysieke en psychische integriteit van de betrokken persoon of van derden beschermen;
 - b) de misdrijven, vermeld in boek 2, titel Iter, van het Strafwetboek, of de misdrijven die zijn gepleegd in het raam van een criminele organisatie als vermeld in artikel 324bis van het Strafwetboek, voorkomen;"

Daaruit besluit de VTC dat het ontwerp van decreet geen betrekking kan hebben op terrorismebestrijding (zie voetnoot 6 bij het advies). De VTC ziet echter de verwijzing naar boek 2, titel Iter, van het Strafwetboek over het hoofd. Deze bepalingen hebben namelijk betrekking op terroristische misdrijven. Bijgevolg heeft het ontwerp van decreet wel degelijk betrekking op dit type misdrijven. De doelstellingen van het casusoverleg worden in twee (in plaats van drie) puntjes vermeld omdat hiermee de structuur van artikel 458ter Sw. wordt gevolgd.

- De VTC beveelt aan om te bepalen hoe de verwerkingsverantwoordelijkheid wordt gezien in het geval er een gezamenlijke dossieromgeving wordt gecreëerd en om daarbij rekening te houden met de wisselende partners. In verband hiermee is een toevoeging gedaan in de toelichting bij artikel 3.
- De VTC wijst erop dat het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB) vereist is. Dit ontwerp van decreet heeft echter geen concrete gegevensstroom tot gevolg, maar vormt de juridische basis om eventueel een concrete gegevensstroom op te zetten. Bij het opzetten van een concreet casusoverleg zal er inderdaad moeten worden nagegaan of de opmaak van een GEB vereist is.
- De VTC beveelt aan om de categorie betrokkenen – en meer concreet 'relaties en contacten' – te verduidelijken. Aangezien dit ontwerp van decreet de basis vormt voor verscheidene vormen van casusoverleg, is het echter niet mogelijk om deze te verduidelijken. De relevante relaties en contacten zullen bij een ketenaanpak intrafamiliaal geweld bijvoorbeeld verschillen van de relevante relaties en contacten bij een casusoverleg met betrekking tot terrorismebestrijding. Er moet wel gewezen worden op het feit dat de persoonsgegevens enkel mogen worden verwerkt voor zover dit noodzakelijk is om de doelstelling van het betreffende casusoverleg te kunnen verwezenlijken. Hiermee worden de relaties en contacten in grote mate afgebakend.
- De VTC merkt op dat verduidelijkt moet worden welke gegevens als identificatiegegevens zullen worden gebruikt. Dit wordt toegevoegd aan artikel 3.
- De VTC adviseert om duidelijk te bepalen dat een categorie van persoonsgegevens enkel mag worden verwerkt als ze in het concrete geval noodzakelijk is. Dit wordt echter al uitdrukkelijk vermeld in het eerste lid van artikel 5. Wel is het woord "betreffende" toegevoegd aan "casusoverleg" om nog bijkomend te verduidelijken dat het noodzakelijk moet zijn in het kader van een specifiek casusoverleg.
- De VTC is van oordeel dat federale actoren als mogelijke ontvangers kunnen worden aangeduid bij decreet en adviseert om deze wel aan te duiden zodat het voor de betrokkenen duidelijk is wie hun gegevens kunnen verwerken. Dit wordt toegevoegd in een punt 4° in artikel 5, derde lid.
- De VTC vindt het begrijpelijk dat de noodzakelijkheid van het bewaren van de persoonsgegevens zal afhangen van casus tot casus. De VTC adviseert evenwel om toch bijkomend een – eventueel ruime – maximale termijn te bepalen. Deze is toegevoegd in het ontwerp van decreet.

- De VTC geeft in haar besluit aan dat de transparantiemaatregelen moeten worden uitgewerkt, maar bevestigt in haar advies zelf dat het ontwerp van decreet de nodige verplichtingen reeds oplegt en dat het positief is dat benadrukt wordt dat 'de globale regeling' duidelijk moet zijn. Verder maakt de VTC geen opmerkingen, dus worden hier geen bijkomende aanpassingen gedaan.

Op 20 januari 2023 werd het voorontwerp van decreet een tweede keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Op basis daarvan werd advies gevraagd aan de Raad van State.

Op 22 februari 2023 verstrekte de Raad van State het advies nr. 72.961/3. In dit advies wordt het volgende opgemerkt:

- De Raad van State is van oordeel dat het personeel toepassingsgebied van het voorontwerp van decreet bestaanbaar is met de bevoegdheidverdelende regels. Wel stelt ze de vraag of het gaat om organisaties die door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest erkend of gefinancierd worden, of dat het volstaat dat de organisatie op grond van de materiële bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest kan worden geregeld. In dit voorontwerp van decreet wordt de tweede situatie beoogd. Het is aangewezen dat dit ontwerp van decreet ruim kan worden toegepast, opdat organisaties de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan casusoverleg en op die manier kunnen bijdragen aan de doelstelling van de multidisciplinaire samenwerking. Met het oog op rechtszekerheid voor zoveel mogelijk organisaties raadt de Raad van State aan om minstens in de memorie van toelichting op te sommen op welke organisaties de regeling van toepassing is, zij het dat die opsomming eindigt met een open omschrijving waarin de organisaties die niet uitdrukkelijk worden vermeld dan kunnen worden ondergebracht. Deze opsomming wordt toegevoegd in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 4.
- De Raad van State merkt op dat bij gebrek aan een regeling voor de organisaties die niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest behoren, voor de regeling van de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het casusoverleg er nog steeds een onvoldoende rechtsgrond zal zijn. Dit is een terechte opmerking. Het is van belang dat de federale overheid nagaat welke organisaties, vallende onder haar bevoegdheid, zouden kunnen deelnemen aan een casusoverleg en of hiervoor een bijkomende rechtsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens moet worden gecreëerd. In eerste instantie kan daarbij gedacht worden aan het openbaar ministerie en de politiediensten, die een specifiek kader inzake gegevensbescherming kennen. Op die manier zal het niet noodzakelijk zijn om een samenwerkingsakkoord te sluiten tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en de federale overheid.
- De Raad van State verwijst naar het arrest van 16 februari 2023 van het Grondwettelijk Hof (nr. 26/2023) en merkt op dat advies aan de federale Gegevensbeschermingsautoriteit moet worden gevraagd. Bijgevolg werd dit advies aangevraagd.
- De Raad van State merkt op dat in zoverre het de bedoeling zou zijn dat de ontworpen regeling enkel van toepassing is op het bij een met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings georganiseerd casusoverleg, of voor zover er geen andere wettelijke regeling voorhanden is, dit in de tekst van het voorontwerp beter tot uiting moet komen. Daarom wordt een nieuw artikel 3 ingevoegd, dat het toepassingsgebied van het ontwerp van decreet specificeert.
- De Raad van State geeft aan dat in artikel 5 (dat artikel 6 wordt) voornamelijk artikel 12 tot 14 van de AVG in herinnering worden gebracht. Als het de bedoeling is om, gelet op de bijzonder kwetsbare doelgroep, in een bijkomende transparantieplichting te voorzien, moet de concrete inhoud daarvan tot uiting

worden gebracht in het voorontwerp zelf. Bijgevolg wordt een zin toegevoegd in artikel 5 (dat artikel 6 wordt). Hiermee wordt de transparantieverplichting geconcretiseerd.

Aangezien de VTC ten gevolge van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 16 februari 2023 (nr. 26/2023) op dit ogenblik niet voldoet aan de procedurele vereisten van de algemene verordening gegevensbescherming, werd eveneens het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit gevraagd. De GBA heeft op de zitting van 17 mei 2023 verwezen naar het advies nr. 65/2023 van 24 maart 2023. Dit advies geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van decreet. Het voorgelegde ontwerp biedt, met inbegrip van de aanpassingen doorgevoerd naar aanleiding van de adviezen van de VTC en de Raad van State, voldoende waarborgen wat de bescherming van persoonsgegevens van de betrokkenen betreft.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Alle artikelen hebben zowel betrekking op gemeenschapsaangelegenheden als op gewestaangelegenheden, aangezien alle artikelen van toepassing zijn op organisaties die onder de bevoegdheid vallen van de Vlaamse Gemeenschap dan wel het Vlaamse Gewest, naargelang de betreffende sector waarin de organisatie zich bevindt.

Het ontwerp van decreet heeft geen betrekking op politiediensten, openbaar ministerie, het directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen (DG EPI) en andere federale diensten, aangezien deze niet onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest vallen. Voor hun deelname aan casusoverleg en de rechtsgrond om persoonsgegevens te mogen verwerken, kan enkel de federale overheid een regeling voorzien. Wel worden zij in het ontwerp van decreet geduid als mogelijke ontvangers van de persoonsgegevens.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Aangezien de organisaties, beoogd in artikel 3, zowel organisaties vallende onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, als organisaties vallende onder de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest kunnen betreffen, heeft dit ontwerp decreet betrekking op zowel gewest- als gemeenschapsaangelegenheden.

Artikel 2

Dit artikel somt een aantal definities op.

In punt 3° wordt meteen de link gelegd met artikel 458ter Sw., zodat het duidelijk is dat dit ontwerp van decreet enkel in het kader van een casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw. een rechtsgrond biedt om persoonsgegevens te verwerken.

Artikel 3

Artikel 3 specificeert het toepassingsgebied van het ontwerp van decreet.

Dit ontwerp van decreet zal enkel van toepassing zijn als een afdoende regelgevend kader ontbreekt. Dit zal het geval zijn indien:

- een casusoverleg georganiseerd wordt bij een met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings. In de praktijk betreft dit meestal een protocol dat tussen de deelnemers en de procureur des Konings wordt gesloten;
- een casusoverleg wel een regelgevend kader kent, maar dit kader geen of onvoldoende regeling inzake de verwerking van persoonsgegevens bevat. In dat geval zal dit ontwerp van decreet aansluitend van toepassing zijn op het regelgevend kader met betrekking tot het betreffende casusoverleg.

Indien een casusoverleg echter geregeld wordt bij decreet, wet of ordonnantie, en dat regelgevend kader bevat een volledige regeling voor de verwerking van persoonsgegevens, kan dat als een specifieke regeling ten opzichte van de algemene regeling in dit ontwerp van decreet worden beschouwd. De specifieke regeling, en niet dit ontwerp van decreet, zal dan van toepassing zijn. Als voorbeeld kan hier verwezen worden naar de LIVC's R, die geregeld worden met de wet LIVC R en het decreet LIVC R.

Artikel 4

In de eerste paragraaf wordt aangeduid welke organisaties de mogelijkheid hebben om persoonsgegevens te verwerken in het kader van een multidisciplinaire samenwerking. Het gaat om organisaties die vallen onder de Vlaamse bevoegdheden. Dit is logisch, aangezien de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest geen regels kunnen uitvaardigen voor andere entiteiten, zoals bijvoorbeeld het openbaar ministerie en de politiediensten. Deze omschrijving is ruim, maar noodzakelijk. Elk casusoverleg is verschillend, het is onmogelijk om voor alle soorten casusoverleg in het algemeen te gaan bepalen welke organisaties zullen deelnemen. Voor sommige vormen van casusoverleg zullen enkel welzijns- en zorgactoren deelnemen. Maar bijvoorbeeld in het kader van een ketenaanpak rond jeugddelinquentie zoals KOMPAS+, kan het ook om een onderwijsinstelling gaan. De mogelijke deelnemers aan een casusoverleg zullen wel steeds op voorhand moeten worden vastgelegd.

Bovendien bevat artikel 4, §1, enkele bijkomende voorwaarden om persoonsgegevens te kunnen verwerken:

- 1° het moet om een casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw. gaan;
- 2° de finaliteit van de verwerking moet beperkt zijn tot de doelstellingen, vermeld in artikel 458ter Sw. Informatie-uitwisseling kan dus nooit omwille van een andere doelstelling. Indien er niet voldaan is aan deze voorwaarde, zal er sowieso ook geen casusoverleg kunnen plaatsvinden, aangezien dan ook niet voldaan is aan de voorwaarden uit artikel 458ter Sw.;
- 3° organisaties kunnen enkel deelnemen indien zij een zekere betrokkenheid hebben bij de persoon die wordt besproken op het casusoverleg, of omwille van een bepaalde expertise, waardoor zij een noodzakelijke bijdrage kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging. De deelname aan een casusoverleg moet bijgevolg een duidelijk meerwaarde hebben. Het kan niet de bedoeling zijn dat allerhande organisaties mee aan tafel zitten en informatie ontvangen zonder dat zij een bijdrage kunnen leveren aan de doelstelling van het casusoverleg.

Op advies van de Raad van State wordt een niet-limitatief overzicht opgenomen van organisaties die onder het toepassingsgebied van het ontwerp van decreet vallen:

- de justitiehuisen, vermeld in artikel 2, 10°, van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand;
- lokale besturen;
- het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht, vermeld in artikel 2, 3°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 maart 2022 tot uitvoering van bepalingen over de justitiehuisen van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand;
- de centra voor leerlingenbegeleiding, vermeld in het decreet van 27 april 2018 betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding;
- de door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstellingen van het basisonderwijs, het secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs en het deeltijds kunstonderwijs, vermeld in artikel 3 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs;

- het Agentschap Justitie en Handhaving, vermeld in artikel 2, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 september 2021 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Justitie en Handhaving";
- de universiteiten en hogescholen, vermeld in artikel I.2, §1, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013;
- de centra voor algemeen welzijnswerk, vermeld in artikel 2, 2°, van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk;
- de ondersteuningscentra jeugdzorg, vermeld in artikel 33 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;
- de sociale dienst jeugdrechtbank, vermeld in artikel 56 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;
- de centra voor geestelijke gezondheidszorg, vermeld in artikel 2, 1°, van het decreet van 18 mei 1999 betreffende de centra voor geestelijke gezondheidszorg;
- de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding";
- de werkwinkels, vermeld in artikel 1, 17°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 februari 2008 tot vaststelling van de regels voor de erkenning en financiering door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding van de gespecialiseerde trajectbepaling en begeleidingsdienst, de gespecialiseerde arbeidsonderzoeksdiensten en de gespecialiseerde opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsdiensten;
- sportorganisaties als vermeld in artikel 2, 4°, van het decreet van 20 december 2013 inzake gezond en ethisch sporten;
- de sociaal-culturele volwassenenorganisaties, vermeld in artikel 2, 2°, van het decreet van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk;
- organisaties die jeugdwerk, vermeld in artikel 2, 8°, van het decreet van 20 januari 2012 houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid, verrichten;
- de sociale huisvestingsmaatschappijen, vermeld in artikel 2, §1, eerste lid, 20°, van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode;
- de erkende huurdiensten, vermeld in artikel 2, §1, eerste lid, 21°, van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode;
- het agentschap Opgroeien regie, vermeld in artikel 3 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie;
- het Agentschap Inburgering en Integratie, vermeld in artikel 16 van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid, en de organisaties, vermeld in artikel 25 van het voormelde decreet;
- de inloopteams, vermeld in artikel 1, 3°, van het ministerieel besluit van 6 april 2014 betreffende de regels voor de erkenning en de subsidiëring van inloopteams;
- de centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning, vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 november 2012 inzake erkenning en subsidiëring van de centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning;
- de vertrouwenscentra kindermishandeling, vermeld in artikel 42 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;
- de gemeenschapsinstellingen, vermeld in artikel 2, 4°, van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht;
- de voorzieningen in de jeugdhulp, vermeld in artikel 1, 15°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 inzake de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor voorzieningen voor jeugdhulp;
- de centra voor ontwikkelingsstoornissen, vermeld in hoofdstuk II van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juni 1998 tot regeling van de erkenning en de subsidiëring van de centra voor ontwikkelingsstoornissen;
- de voorzieningen die vergund of erkend worden door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, vermeld in artikel 8, 3°, van het decreet

- van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
- de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, vermeld in artikel 2, §1, eerste lid, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
 - het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, vermeld in artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
 - de voorzieningen die vergund, erkend of gesubsidieerd worden door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, vermeld in artikel 8, 2°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
 - diensten en voorzieningen uit de geestelijke gezondheidszorg;
 - diensten en voorzieningen uit de medische sector;
 - andere organisaties die omwille van een bepaalde expertise of omwille van hun kennis van het cliëntsysteem, geacht worden een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging.

De tweede paragraaf bevat de rechtmatigheidsgronden uit de AVG op basis waarvan de organisaties de persoonsgegevens kunnen verwerken, met name:

- artikel 6, eerste lid, e), van de AVG: de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;
- artikel 9, eerste lid, g), van de AVG: de verwerking is noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang;
- artikel 10 van de AVG: persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten of daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen mogen op grond van artikel 6, lid 1, alleen worden verwerkt onder toezicht van de overheid of indien de verwerking is toegestaan bij Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bieden.

De doelstellingen van casusoverleg, met name de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van personen en het voorkomen van terroristische misdrijven en misdrijven in het raam van een criminele organisatie, geven duidelijk aan dat het hier om een taak van algemeen belang, en zelfs zwaarwegend algemeen belang, gaat. Het inschakelen van casusoverleg gebeurt slechts in complexe dossiers, vaak op basis van een voorafgaande risicoscreening, waarin de minder ingrijpende opties geen of onvoldoende uitweg bieden, en het daarom noodzakelijk is om met de partners intensiever informatie te delen.

De derde paragraaf bepaalt ten slotte dat elke organisatie individueel als verwerkingsverantwoordelijke optreedt. Elke organisatie is zelf verantwoordelijk voor de persoonsgegevens die zij delen op een casusoverleg. Als gevolg van deze regeling is elke organisatie individueel verantwoordelijk voor het treffen van de passende beveiligingsmaatregelen. Aangezien de mogelijk te verwerken persoonsgegevens mogelijks delicate gegevens betreffen, is een bijzondere aandacht inzake informatieveiligheid vereist. Daarbij is artikel 32 van de algemene verordening gegevensbescherming van belang. Indien er beslist wordt om een gezamenlijke dossieromgeving te creëren, zal er bijzondere aandacht geschonken moeten worden aan de verwerkingsverantwoordelijkheid. De regeling hierover zal een weerslag moeten krijgen in de afspraken hierrond.

Artikel 5

Artikel 5 bevat een aantal concrete modaliteiten van de verwerking van persoonsgegevens in het kader van een casusoverleg.

Het eerste lid somt de persoonsgegevens op die kunnen worden verwerkt in het kader van een casusoverleg.

Het tweede lid geeft aan van wie de vermelde persoonsgegevens kunnen worden verwerkt. Vooreerst zijn dit uiteraard de personen die het voorwerp van bespreking op een casusoverleg uitmaken. Hierbij moet worden benadrukt dat enkel personen kunnen worden besproken die binnen de doelstelling van het specifieke casusoverleg vallen. De doelgroep van dergelijk overleg is beperkt, men kan dus niet zomaar elke willekeurige persoon gaan bespreken. Daarnaast kunnen dit ook de relaties en contacten van deze personen zijn. De sociale context van een betrokkene kan een belangrijk onderdeel uitmaken van de bespreking en opvolging van de betrokkene. In die zin is het noodzakelijk dat ook de relaties en contacten van de betrokkene kunnen worden besproken. Hierbij moet worden benadrukt dat het niet deze relaties en contacten zijn die het hoofdvoorwerp van bespreking uitmaken. De verwerking van hun persoonsgegevens kan enkel voor zover dit noodzakelijk is voor de doelstelling van het casusoverleg.

Het derde lid geeft aan op welke wijzen de persoonsgegevens kunnen worden verwerkt:

- 1° vooreerst betreft dit de informatie-uitwisseling op het casusoverleg. Dit betreft zowel het delen als het ontvangen van informatie;
- 2° daarnaast wordt ook de mogelijkheid voorzien tot het opzetten van een gezamenlijke dossieromgeving. Indien dit effectief opgezet wordt, is het mogelijk dat de gedeelde persoonsgegevens daarin worden opgenomen. Er wordt daarbij verwezen naar het vierde lid, aangezien daar een aantal voorwaarden inzake beveiliging worden opgesomd, waaraan voldaan moet zijn om te kunnen werken met dergelijke gezamenlijke dossieromgeving;
- 3° ook wordt voorzien dat persoonsgegevens kunnen worden gedeeld met de organisator van het casusoverleg, met het oog op de aanmelding van een casus. Dit betreft een noodzakelijke verwerking om een casusoverleg praktisch mogelijk te maken;
- 4° tot slot wordt bepaald dat ook federale actoren, zoals politiediensten, het openbaar ministerie en DG EPI, de betreffende persoonsgegevens kunnen ontvangen. Zij zijn immers vaak een deelnemer bij een casusoverleg. Zo is het voor de betrokkenen duidelijk dat hun persoonsgegevens ook bij hen kunnen terechtkomen. Voor een verdere uitwerking van een regeling inzake gegevensbescherming in hoofde van deze actoren is de federale overheid bevoegd. Dit kan de Vlaamse Gemeenschap niet regelen. Daarnaast moet het laatste lid van artikel 458ter Sw. nog eens worden benadrukt: "De geheimen die tijdens dit overleg worden meegedeeld, kunnen slechts aanleiding geven tot de strafrechtelijke vervolging van de misdrijven waarvoor het overleg werd georganiseerd." Het openbaar ministerie kan de informatie uit het overleg dus niet aanwenden voor de vervolging van andere misdrijven.

Het vierde lid verwijst naar de beveiligingsmaatregelen die moeten worden getroffen met betrekking tot de gezamenlijke dossieromgeving. Hierbij moet onder meer rekening worden gehouden met de geheimhoudingsplicht die voortvloeit uit artikel 458ter Sw. Het opzetten van een dossieromgeving zal enkel mogelijk zijn indien die geheimhoudingsplicht kan worden nageleefd.

De VTC verwijst in dit kader naar een aantal voorbeeldmaatregelen uit artikel 32 AVG:

- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
- het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
- het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
- een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer en een logging van de toegangen zodat de Data Protection Officer (DPO) en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom. Verder verwijst de VTC nog naar haar aanbeveling ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen die bij elke verwerking in acht zouden moeten worden genomen en naar haar advies en aanbevelingen omtrent het gebruik van cloudtoepassingen.

Het vijfde lid bepaalt dat de persoonsgegevens niet langer dan noodzakelijk mogen worden bewaard. Indien er met een dossieromgeving gewerkt wordt, zal er op voorhand een bewaartermijn moeten worden vastgelegd. Deze zal dan een plaats krijgen in een af te sluiten protocol. Gezien de verschillende vormen van casusoverleg is het niet mogelijk om één vaste bewaartermijn op algemene wijze vast te leggen. Indien er bijvoorbeeld geen gezamenlijke dossieromgeving is, dan zullen de persoonsgegevens in de dossiers van de verschillende deelnemers worden geregistreerd, en zal bijgevolg hun eigen bewaartermijn van toepassing zijn. Veiligheidshalve wordt op advies van de VTC toch een – erg ruime – maximale bewaartermijn bepaald. Het is echter niet de bedoeling om in te gaan tegen regelgeving van toepassing op bepaalde deelnemers. Het principe blijft dat de bewaartermijn van de deelnemers zelf van toepassing is.

Artikel 6

Artikel 6 verplicht de organisaties om passende maatregelen met het oog op transparantie ten aanzien van de betrokkenen te nemen, zoals ook artikel 12 AVG vermeldt. Concreet zal dit er minstens in bestaan dat de organisaties in hun privacyverklaring opnemen dat zij kunnen deelnemen aan dergelijk casusoverleg en dat zij bijgevolg gehouden zijn tot een geheimhoudingsplicht met betrekking tot de informatie die daarop wordt uitgewisseld.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken,
Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en
Toerisme,

Zuhal DEMIR

VOORONTWERP VAN DECREET
van 25 november 2022

Ontwerp van decreet over de verwerking van de persoonsgegevens in het kader van een multidisciplinaire samenwerking bij deelname aan een casusoverleg op basis van artikel 458ter van het Strafwetboek

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen en de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 2° betrokken persoon: de persoon die het voorwerp van bespreking is op een casusoverleg;
- 3° casusoverleg: een overleg als vermeld in artikel 458ter van het Strafwetboek, waarop casus per casus multilateraal informatie wordt uitgewisseld.

Art. 3. §1. Organisaties die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest vallen, kunnen in het kader van een multidisciplinaire samenwerking persoonsgegevens als vermeld in artikel 4, eerste lid, van dit decreet, verwerken als al de volgende voorwaarden zijn vervuld:

- 1° de verwerking van die persoonsgegevens past in hun deelname aan een casusoverleg;

- 2° de verwerking is noodzakelijk om een van de volgende doelstellingen van het casusoverleg te realiseren:
- a) de fysieke en psychische integriteit van de betrokken persoon of van derden beschermen;
 - b) de misdrijven, vermeld in boek 2, titel I ter, van het Strafwetboek, of de misdrijven die zijn gepleegd in het raam van een criminele organisatie als vermeld in artikel 324bis van het Strafwetboek, voorkomen;
- 3° de organisatie wordt door een bepaalde expertise of door haar kennis van de betrokken persoon geacht een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging.

§2. De organisaties, vermeld in paragraaf 1, verwerken de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, eerste lid, van dit decreet, conform artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, eerste lid, van dit decreet, kan ook de verwerking omvatten van de bijzondere categorieën van persoonsgegevens, vermeld in artikel 9, lid 1, van de voormelde verordening. De voormelde verwerkingen worden beschouwd als noodzakelijke verwerkingen om redenen van zwaarwegend algemeen belang als vermeld in artikel 9, lid 2, g), van de voormelde verordening.

De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, eerste lid, kan ook de verwerking omvatten van persoonsgegevens als vermeld in artikel 10 van de voormelde verordening.

§3. De organisaties, vermeld in paragraaf 1, treden elk individueel op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, eerste lid, van dit decreet.

Art. 4. Als dat noodzakelijk is om de doelstelling van het casusoverleg te realiseren, kunnen de organisaties, vermeld in artikel 3, §1, de volgende persoonsgegevens verwerken:

- 1° de identificatiegegevens;
- 2° de contactgegevens;
- 3° de gegevens over beroep, beroepsbekwaamheid, opleiding en vorming;
- 4° de leeftijd, het geslacht, de nationaliteit, de burgerlijke staat en het verblijfsstatuut;
- 5° de gegevens over schulden en solvabiliteit;
- 6° de gegevens over de levensstijl, de vrijetijdsbesteding en de sociale context;
- 7° de gegevens over de gezinssamenstelling;
- 8° de gegevens over de woonomstandigheden;
- 9° de politionele en gerechtelijke gegevens;
- 10° de gegevens over de gezondheid;
- 11° de gegevens over risicosituaties en -gedragingen;
- 12° de gegevens waaruit herkomst of afkomst blijkt;
- 13° de gegevens waaruit politieke, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken;

- 14° de gedragsgegevens;
- 15° andere gegevens die noodzakelijk zijn om de doelstelling van het casusoverleg te realiseren.

De personen van wie de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen worden verwerkt, zijn de betrokken personen en hun relaties en contacten.

De persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen op de volgende wijzen worden verwerkt:

- 1° de organisaties, vermeld in artikel 3, §1, die deelnemen aan een casusoverleg, kunnen conform het vierde lid persoonsgegevens delen met en ontvangen van andere deelnemers aan casusoverleg op voorwaarde dat die deelnemers door een bepaalde expertise of door hun kennis van de betrokken persoon geacht worden een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging;
- 2° de organisaties, vermeld in artikel 3, §1, die deelnemen aan een casusoverleg, kunnen de persoonsgegevens opnemen in een gezamenlijke dossieromgeving als voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in het vierde lid;
- 3° de organisaties, vermeld in artikel 3, §1, die deelnemen aan een casusoverleg, kunnen persoonsgegevens delen met de organisator van het casusoverleg als dat noodzakelijk is om de aanmelding van een casus te realiseren.

Voor de dossieromgeving, vermeld in het derde lid, 2°, worden passende maatregelen voor de beveiliging genomen, waaronder het voorzien in een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer, conform de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek, en conform de beveiliging van de verwerking, vermeld in artikel 32 van de algemene verordening gegevensbescherming. In voorkomend geval worden de maatregelen toegepast, vermeld in artikel 9 en 10, §2, van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

De persoonsgegevens die verkregen zijn in het kader van een casusoverleg, worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor het doeleinde van de gegevensverwerking, vermeld in artikel 3, §1, 2°. Als persoonsgegevens conform artikel 4, derde lid, 2°, worden opgenomen in een gezamenlijke dossieromgeving, bepalen de deelnemers voor de start van het eerste casusoverleg een maximale bewaartermijn voor de persoonsgegevens die bewaard worden in de gezamenlijke dossieromgeving.

Art. 5. De organisaties, vermeld in artikel 3, §1, nemen de passende maatregelen voor de transparantie ten aanzien van de betrokkenen. De voormelde maatregelen hebben onder meer tot doel dat de globale regeling over de gegevensverwerking in het kader van dit decreet voldoende duidelijk is voor de betrokkenen. De communicatie over de maatregelen wordt ter beschikking gesteld in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en
Toerisme,

Zuhal DEMIR

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE
VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2022/114 van 13 december 2022

over

tekst	Ontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	over de verwerking van de persoonsgegevens in het kader van een multidisciplinaire samenwerking bij deelname aan een casusoverleg op basis van artikel 458ter van het Strafwetboek
roepnaam	(decreet casusoverleg)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 25 november 2022

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de mevrouw Zuhail Demir, van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme van 2 december 2022, ontvangen door de VTC op 2 december 2022;

Gelet op de behandeling op de zitting van 13 december 2022 en de beslissing om het dossier af te werken in een schriftelijke procedure;

Brengt op 13 december 2022 het volgende advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Justitie (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van decreet *over de verwerking van de persoonsgegevens in het kader van een multidisciplinaire samenwerking bij deelname aan een casusoverleg op basis van artikel 458ter van het Strafwetboek* (hierna "het Ontwerp").

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.
3. In de memorie wordt duidelijk aangegeven dat het ontwerp van decreet geen betrekking heeft op politiediensten, openbaar ministerie, de penitentiaire overheid (DG EPI) en andere federale diensten, aangezien deze niet onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest vallen. Er wordt gesteld dat voor hun deelname aan casusoverleg en de rechtsgrond om persoonsgegevens te mogen verwerken, enkel de federale overheid in een regeling kan voorzien (zie evenwel de opmerking van de VTC infra inzake de aanduiding van de ontvangers).

Context

4. Dit ontwerp van decreet voorziet in een regeling inzake de verwerking van persoonsgegevens in hoofde van (vnl. welzijns)organisaties, die vallen onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest en die deelnemen aan een casusoverleg op basis van artikel 458ter van het Strafwetboek. Artikel 458ter Sw. voorziet in de mogelijkheid tot het doorbreken van het beroepsgeheim en informatie-uitwisseling op een casusoverleg, maar een rechtsgrond tot verwerking van persoonsgegevens ontbreekt daarbij. Met het Ontwerp wil de Vlaamse decreetgever daaraan tegemoet komen.
5. De mogelijkheid tot casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw. creëert de mogelijkheid tot multidisciplinaire samenwerking. Hierbij worden de krachten van verschillende partners gebundeld. Er wordt een doorgedreven vorm van samenwerking tussen verschillende organisaties opgezet, die toelaat om in te spelen op de specifieke noden en behoeften van de betrokken personen.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

6. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:

- *personen waarvan het dossier besproken wordt tijdens een casusoverleg;*
- *hun relaties en contacten.*

en dat het minstens de volgende gegevens betreft (zie infra voor een vollediger opsomming):

- *de identificatiegegevens;*
- *de politionele en gerechtelijke gegevens;*
- *de gegevens over de gezondheid;*
- *de gegevens over risicosituaties en -gedragingen;*
- *de gegevens waaruit herkomst of afkomst blijkt;*
- *de gegevens waaruit politieke, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken;*
- *de gedragsgegevens.*

7. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

8. Initiatiefnemers voor uitwisseling van persoonsgegevens in het kader van een casusoverleg baseerden zich op artikel 458ter Sw. als wettelijke basis voor de verwerking van persoonsgegevens. Volgens de VTC zorgt artikel 458ter Sw er voor dat deelnemers aan een casusoverleg geen schending van hun beroepsgeheim oplopen als ze in dit kader van

dit casusoverleg informatie uitwisselen. De VTC is evenwel van oordeel dat deze bepaling geen grondslag vormt voor de verwerking van persoonsgegevens die plaatsvindt in het kader en als gevolg van het casusoverleg.

9. Bovendien zijn vooral bepaalde actoren gebonden door hun beroepsgeheim. Op de lokale besturen en op de organisaties rust vaak zelf geen beroepsgeheim. Art. 458ter Sw slaat op houders van een beroepsgeheim en kan dus geen wettelijke basis vormen voor de andere actoren.
10. Het is dus positief dat met het Ontwerp voor een decretale basis wordt gezorgd.
11. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
12. Het Ontwerp zelf vermeldt in artikel 3, §2, expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden (onderlijning VTC):

“§2. De organisaties, vermeld in paragraaf 1, verwerken de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, eerste lid, van dit decreet, conform artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, eerste lid, van dit decreet, kan ook de verwerking omvatten van de bijzondere categorieën van persoonsgegevens, vermeld in artikel 9, lid 1, van de voormelde verordening. De voormelde verwerkingen worden beschouwd als noodzakelijke verwerkingen om redenen van zwaarwegend algemeen belang als vermeld in artikel 9, lid 2, g), van de voormelde verordening.”

13. Het Ontwerp en de toelichting verwijzen als rechtvaardigingsgrond naar de AVG-artikelen 6, lid 1, e) en 9, lid 1, g). Deze punten luiden als volgt:

“e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

“g) de verwerking is noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang”.

14. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat niet. Wat de verwijzing naar punt e) betreft, moet verduidelijkt worden van welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt. Voor punt g) moet het zwaarwegend algemeen belang (expliciet) worden gemotiveerd.
15. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM¹, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke

¹ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

bepaling moeten de essentiële elementen² van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.³

16. De adviesvrager zet in de toelichting uiteen dat het toepassingsgebied van het ontwerp van decreet verruimen tot alle vormen van multidisciplinaire samenwerking, zonder de link met artikel 458ter Sw. en de daarin vermelde doelstellingen, een te verregaande inbreuk op het recht op privéleven zou inhouden. Elke vorm van multidisciplinaire samenwerking zou dan een rechtsgrond bieden om persoonsgegevens te mogen uitwisselen. Daarom wordt het toepassingsgebied beperkt tot het toepassingsgebied van artikel 458ter Sw. De nadelen staan volgens de adviesvrager duidelijk in verhouding tot het nagestreefde doel. Doordat een geheimhoudingsplicht geldt met betrekking tot de uitgewisselde informatie, wordt de vertrouwelijkheid van de gedeelde persoonsgegevens gewaarborgd.
17. Zie verder onder deel 5. Minimale gegevensverwerking i.v.m. de mogelijke impact op kinderen en jongeren.
18. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e), AVG⁴, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
19. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
20. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van

² Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

³ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GwH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GwH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GwH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St. adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁴ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

inmenging van de overheid in het privé-leven. In dit geval is de graad van inmenging groot. Het Ontwerp stelt wel een uitgewerkte regeling voor van de verwerking van de persoonsgegevens.

21. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen, wat nu nog niet het geval is. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever⁵). Het Ontwerp laat niets regelen door de Vlaamse Regering.
22. Er is sprake van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 AVG, namelijk gegevens over de gezondheid van de betrokkenen en gegevens waaruit politieke, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken. Het betreft ook gegevens bedoeld in 10, AVG, nl. politieke en gerechtelijke gegevens.
23. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikelen 9 en 10 AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 en 10, §2, WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
 - de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
24. Wat het laatste punt betreft, is, zoals al vermeld werd, de geheimhoudingsplicht en de toepassing van de uitzonderingsregel daarop, de kern van de voorliggende regeling (zie infra).

3. Doelbinding

25. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
26. Het casusoverleg kan overeenkomstig artikel 458ter Sw enkel omwille van volgende doelstellingen worden georganiseerd:
 - met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de persoon of van derden;
 - ter voorkoming van de misdrijven bedoeld in Titel I ter van Boek II, m.a.w. terroristische misdrijven;
 - ter voorkoming van de misdrijven gepleegd in het raam van een criminele organisatie, zoals bepaald in artikel 324bis.
27. Artikel 458ter, lid 3, Sw bepaalt dat als een casusoverleg wordt georganiseerd bij decreet, het decreet ten minste moet bepalen wie aan het overleg kan deelnemen, met welke finaliteit en volgens welke modaliteiten het overleg zal plaatsvinden.
28. In de memorie van toelichting wordt aangegeven dat uit ervaringen met multidisciplinaire samenwerking in het kader van een casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw., blijkt dat het casusoverleg ook geschikt is om dat doel te bereiken. Door het bundelen van krachten van de verschillende organisaties en lokale besturen die betrokken zijn bij de betreffende persoon, zijn de organisaties niet meer gelimiteerd door hun eigen werkwijze en expertise, maar kan

⁵ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GwH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2.

er meer en efficiënter resultaten bereikt worden dan wanneer er afzonderlijk, los van mekaar, zou gehandeld worden. Als voorbeelden worden de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC R), ketenaanpak jeugddelinquentie (Kompas+, FIX,...) en de Family Justice Centers en ketenaanpak inzake intrafamiliaal geweld aangehaald.

29. In het kader van dit decreet⁶ worden maar **twee** van de in artikel 458 Sw vermelde **doelstellingen** opgenomen (artikel 3, 2°):

*“a) de fysieke en psychische integriteit van de betrokken persoon of van derden beschermen;
b) de misdriven, vermeld in boek 2, titel I ter, van het Strafwetboek, of de misdrijven die zijn gepleegd in het raam van een criminele organisatie als vermeld in artikel 324bis van het Strafwetboek, voorkomen;”*

30. De doeleinden zijn dan ook welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens over te gaan.

4. Verantwoordelijkheid

31. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

32. Het Ontwerp bepaalt in artikel 3, §3, dat de organisaties, vermeld in paragraaf 1, elk individueel optreden als verwerkingsverantwoordelijke.

33. In §1 van dat artikel worden de bedoelde organisaties als volgt omschreven (onderlijning VTC):

“§1. Organisaties die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest vallen, kunnen in het kader van een multidisciplinaire samenwerking persoonsgegevens als vermeld in artikel 4, eerste lid, van dit decreet, verwerken als al de volgende voorwaarden zijn vervuld:

- 1° de verwerking van die persoonsgegevens past in hun deelname aan een casusoverleg;*
2° de verwerking is noodzakelijk om een van de volgende doelstellingen van het casusoverleg te realiseren:
a) de fysieke en psychische integriteit van de betrokken persoon of van derden beschermen;
b) de misdriven, vermeld in boek 2, titel I ter, van het Strafwetboek, of de misdrijven die zijn gepleegd in het raam van een criminele organisatie als vermeld in artikel 324bis van het Strafwetboek, voorkomen;
5° de organisatie wordt door een bepaalde expertise of door haar kennis van de betrokken persoon geacht een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging.

34. In de memorie van toelichting wordt er op gewezen dat het over lokale besturen kan gaan. Er wordt ook gemotiveerd dat elk casusoverleg verschillend is en dat het onmogelijk is om voor alle soorten casusoverleg in het algemeen te

⁶ In de memorie wordt er op verschillende plaatsen verwezen naar terrorismebestrijding, maar dat kan dan geen betrekking hebben op dit Ontwerp.

Zie ook het advies van de VTC over het LIVC R: Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/36 van 8 september 2020 over het voorontwerp van decreet van het Vlaams Parlement houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme. https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_36_advies.pdf

gaan bepalen welke organisaties zullen deelnemen. Voor sommige vormen van casusoverleg zullen enkel welzijns- en zorgactoren deelnemen.

35. De verwerkingsverantwoordelijken zijn niet expliciet benoemd, maar de VTC is van oordeel dat de criteria voldoende duidelijk bepaald zijn.
36. In de memorie wordt verduidelijkt dat elke organisatie zelf verantwoordelijk is voor de persoonsgegevens die zij delen op een casusoverleg en dat als gevolg van deze regeling elke organisatie individueel verantwoordelijk is voor het treffen van de passende beveiligingsmaatregelen.
37. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds de verantwoordelijkheid voor de eigen verwerking en het doorgeven van persoonsgegevens en anderzijds de verantwoordelijkheid van de verwerking van de verkregen persoonsgegevens.
38. Dit is aanvaardbaar, maar de VTC beveelt wel aan om te bepalen (minstens in de toelichting) hoe de verwerkingsverantwoordelijkheid wordt gezien in het geval er een gezamenlijke dossieromgeving wordt gecreëerd en om daarbij rekening te houden met de wisselende partners.
39. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)⁷ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.
40. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB vereist is gelet op **de lijst van de VTC**⁸ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35.4 van de AVG. De VTC verwijst in dit kader naar het punt

*3) wanneer er op systematische wijze **bijzondere categorieën** van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG⁹, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG **of gegevens van zeer persoonlijke aard** (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld¹⁰ tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5]¹¹;*

⁷ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

⁸ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aannee van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties
https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_O_2020_01_DPIA_lijsten_v1_voor_web.pdf

⁹ De bijzondere categorieën gegevens omvatten, overeenkomstig artikel 9 van de AVG, in het bijzonder persoonsgegevens over ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, lidmaatschap van een vakbond, alsook de verwerking van genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een natuurlijke persoon, gegevens over de gezondheid of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid

¹⁰ Doorgifte door een Vlaamse instantie zonder persoonsgegevens terug te krijgen valt hier ook onder.

¹¹ Hieronder vallen ook het delen van persoonsgegevens in of door samenwerkingsverbanden waarin gemeenten of andere overheden met andere publieke of private partijen bijzondere persoonsgegevens of persoonsgegevens van gevoelige aard (zoals gegevens over gezondheid, verslaving, armoede, problematische schulden, werkloosheid, sociale problematiek, strafrechtelijke gegevens, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk) met elkaar uitwisselen.

41. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht¹².

5. Minimale gegevensverwerking

42. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
43. De **categorieën betrokkenen** worden aangeduid in artikel 4, tweede lid van het Ontwerp: de betrokken personen en hun relaties en contacten. De betrokken persoon wordt in artikel 2 gedefinieerd als de persoon die het voorwerp is van bespreking op een casusoverleg.
44. Op basis van de doelstellingen vermeld in artikel 3, 2° van het in het Ontwerp bedoelde casusoverleg kan enigszins worden afgeleid wie er bedoeld worden, maar de VTC beveelt toch aan om de categorie betrokkenen te verduidelijken met oog op transparantie naar deze groep personen.
45. Een casusoverleg is volgens artikel 2 van het Ontwerp een overleg als vermeld in artikel 458ter van het Strafwetboek, waarop casus per casus multilateraal informatie wordt uitgewisseld.
46. De betrokkenen kunnen kinderen en jongeren zijn. In de memorie wordt op de mogelijk impact op hen ingegaan (onderlijning VTC):

“Het ontwerp van decreet kan ook een impact hebben op kinderen en jongeren. Zo is het mogelijk dat bepaalde jongeren deel uitmaken van de doelgroep van een specifiek casusoverleg, waardoor het ook hun persoonsgegevens kunnen zijn die gedeeld worden op een casusoverleg. De vraag rijst of deze impact niet te zwaar is, ermee rekening houdende dat het kinderen en jongeren betreft.

Minder ingrijpende opties blijven onverminderd bestaan. Zo primeert bij het omgaan met verontrusting de melding aan een vertrouwenscentrum kindermishandeling of een gemandateerde voorziening. Casusoverleg komt niet in de plaats van deze en andere bestaande mogelijkheden en praktijken waarbij samenwerking nagestreefd wordt. Het inschakelen van casusoverleg gebeurt slechts in complexe dossiers, vaak op basis van een voorafgaande risicoscreening, waarin de minder ingrijpende opties geen of onvoldoende uitweg bieden, en het daarom noodzakelijk is om met de partners intensiever informatie te delen. Er zijn verschillende garanties ingebouwd opdat op de overlegtafel geen dossiers worden besproken, waarbij een minder verdergaande samenwerking eenzelfde resultaat had kunnen bereiken. De regelgeving of de instemming van de Procureur des Konings, bedoeld in artikel 458ter, behoort de finaliteit en modaliteiten, met inbegrip van het toepassingsgebied, af te bakenen, er is deelnamevrijheid (zo zijn jeugdwerkers nooit verplicht om deel te nemen) en er is een aanmeldingsfase, waarbij de organisator nagaat of het dossier ontvankelijk is. Indien aan de strikte voorwaarden niet is voldaan, vindt geen casusoverleg plaats, en dient teruggegrepen naar minder ingrijpende vormen van samenwerking en informatiedeling.”

47. In de memorie worden de grenzen nog eens aangegeven:

“Hierbij moet worden benadrukt dat enkel personen kunnen worden besproken die binnen de doelstelling van het specifieke casusoverleg vallen. De doelgroep van dergelijk overleg is beperkt, men kan dus niet zomaar elke willekeurige persoon gaan bespreken. Daarnaast kunnen dit ook de relaties en contacten van deze personen zijn. De sociale context van een betrokkene kan een belangrijk onderdeel uitmaken van de bespreking en opvolging van de betrokkene. In die zin is het noodzakelijk dat ook de relaties en contacten van de betrokkene kunnen worden besproken. Hierbij moet worden

¹² Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: “Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit.”

benadrukt dat het niet deze relaties en contacten zijn die het hoofdvoorwerp van bespreking uitmaken. De verwerking van hun persoonsgegevens kan enkel voor zover dit noodzakelijk is voor de doelstelling van het casusoverleg.”

48. De VTC stelt vast dat wat de voorliggende regeling betreft, de **categorieën van persoonsgegevens** worden aangeduid in artikel 4, eerste lid:

“Art. 4. Als dat noodzakelijk is om de doelstelling van het casusoverleg te realiseren, kunnen de organisaties, vermeld in artikel 3, §1, de volgende persoonsgegevens verwerken:

- *de identificatiegegevens;*
- *de contactgegevens;*
- *de gegevens over beroep, beroepsbekwaamheid, opleiding en vorming;*
- *de leeftijd, het geslacht, de nationaliteit, de burgerlijke staat en het verblijfsstatuut;*
- *de gegevens over schulden en solvabiliteit;*
- *de gegevens over de levensstijl, de vrijetijdsbesteding en de sociale context;*
- *de gegevens over de gezinssamenstelling;*
- *de gegevens over de woonomstandigheden;*
- *de politionele en gerechtelijke gegevens;*
- *de gegevens over de gezondheid;*
- *de gegevens over risicosituaties en -gedragingen;*
- *de gegevens waaruit herkomst of afkomst blijkt;*
- *de gegevens waaruit politieke, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken;*
- *de gedragsgegevens;*
- *andere gegevens die noodzakelijk zijn om de doelstelling van het casusoverleg te realiseren.”*

49. Wat de identificatiegegevens betreft dient er verduidelijkt te worden welke gegevens als identificatiegegevens zullen worden gebruikt.

50. De VTC merkt op dat de categorieën gegevens zeer ruim zijn. Ze begrijpt dat dit in deze context nodig kan zijn, maar adviseert om duidelijk te bepalen dat een categorie van persoonsgegevens enkel mag verwerkt worden als ze in het concrete geval noodzakelijk zijn (en dus niet systematisch).

51. De VTC is van oordeel dat er voor het overige voldaan wordt aan het principe van minimale gegevensverwerking.

52. Het casusoverleg in essentie om **uitwisseling** van informatie over een personen.

53. Artikel 4, derde lid van het Ontwerp bepaalt hoe deze uitwisseling kan gebeuren:

“De persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen op de volgende wijzen worden verwerkt:

- 1° *de organisaties, vermeld in artikel 3, §1, die deelnemen aan een casusoverleg, kunnen conform het vierde lid persoonsgegevens delen met en ontvangen van andere deelnemers aan casusoverleg op voorwaarde dat die deelnemers door een bepaalde expertise of door hun kennis van de betrokken persoon geacht worden een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging;*
- 2° *de organisaties, vermeld in artikel 3, §1, die deelnemen aan een casusoverleg, kunnen de persoonsgegevens opnemen in een gezamenlijke dossieromgeving als voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in het vierde lid;*
- 3° *de organisaties, vermeld in artikel 3, §1, die deelnemen aan een casusoverleg, kunnen persoonsgegevens delen met de organisator van het casusoverleg als dat noodzakelijk is om de aanmelding van een casus te realiseren.”*

54. De VTC beoordeelt het positief dat er wat het 1° en 3° punt betreft de voorwaarde van noodzakelijkheid werd opgenomen.

55. Wat het eerste punt betreft, geeft de toelichting volgende verduidelijking over de mogelijke ontvangers:

“De ontvangers van de informatie zullen voornamelijk organisaties zijn die onder de toepassing van dit ontwerp van decreet vallen, maar het kunnen ook federale actoren zijn, zoals politiediensten, openbaar ministerie en de penitentiaire overheid (DG EPI). Aangezien de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest niet bevoegd zijn voor deze diensten, worden deze ook niet uitdrukkelijk opgesomd in het ontwerp van decreet.”

56. De VTC is van oordeel dat federale actoren als mogelijke ontvangers kunnen worden aangeduid bij decreet aangezien er hen daarmee geen taken of bevoegdheden worden toegewezen en adviseert om deze wel aan te duiden zodat het voor de betrokkenen duidelijk is wie hun gegevens kunnen verwerken¹³.
57. Wat de in het tweede punt voorziene mogelijkheid betreft tot het opzetten van een gezamenlijke dossieromgeving, waarin persoonsgegevens kunnen worden verwerkt, wordt er in de toelichting verwezen naar het vierde lid dat een aantal voorwaarden inzake beveiliging opsomt (zie onder het deel beveiliging).
58. Wat de mededeling aan de organisator van het casusoverleg betreft, met het oog op de aanmelding van een casus wordt verduidelijkt dat dit een noodzakelijke verwerking betreft om een casusoverleg praktisch mogelijk te maken.
59. In het Ontwerp wordt dus uitdrukkelijk de **mededeling** geregeld van gegevens. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.
60. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.
61. Krachtens artikel 5.1, e), AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden **bewaard**, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
62. Gezien de gevoeligheid van de gegevens en het feit dat het om een jonge en/of kwetsbare populatie gaat, is een beperkte bewaartermijn van groot belang.
63. Artikel 4, laatste lid van het Ontwerp behandelt de bewaartermijn:

“De persoonsgegevens die verkregen zijn in het kader van een casusoverleg, worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor het doeleinde van de gegevensverwerking, vermeld in artikel 3, §1, 2°. Als persoonsgegevens conform artikel 4, derde lid, 2°, worden opgenomen in een gezamenlijke dossieromgeving, bepalen de deelnemers voor de start van het eerste casusoverleg een maximale bewaartermijn voor de persoonsgegevens die bewaard worden in de gezamenlijke dossieromgeving.”
64. In de toelichting staat het volgende vermeld hierover:

“Er wordt geen uitdrukkelijke bewaartermijn vastgelegd. Gezien de verschillende vormen van casusoverleg is het niet mogelijk om dit op algemene wijze vast te leggen. Indien er bijvoorbeeld geen gezamenlijke dossieromgeving is, dan zullen de persoonsgegevens in de dossiers van de verschillende deelnemers worden geregistreerd, en zal bijgevolg hun eigen bewaartermijn van toepassing zijn. Indien er wel met een dossieromgeving gewerkt wordt, zal er op voorhand een bewaartermijn moeten worden vastgelegd. Deze zal dan een plaats krijgen in een af te sluiten protocol.”
65. De VTC vindt het begrijpelijk dat de noodzakelijkheid van het bewaren zal afhangen van casus tot casus. Een afspraak op voorhand per casus kan het engagement voor het respecteren van de bewaartermijn verhogen en kan gedocumenteerd worden zodat controle op de naleving vergemakkelijkt wordt. De VTC adviseert evenwel om toch bijkomend een - eventueel ruime - **maximale termijn** te bepalen.

¹³ Dit werd al in diverse decreten en besluiten gedaan.

6. Juistheid

66. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
67. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

68. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
69. Het Ontwerp legt de nodige verplichtingen op in artikel 5: dit is gedeeltelijk een parafrasering van artikel 12, AVG, maar het is positief dat hier benadrukt wordt dat de **globale regeling** duidelijk moet zijn.

“Art. 5. De organisaties, vermeld in artikel 3, §1, nemen de passende maatregelen voor de transparantie ten aanzien van de betrokkenen. De voormelde maatregelen hebben onder meer tot doel dat de globale regeling over de gegevensverwerking in het kader van dit decreet voldoende duidelijk is voor de betrokkenen. De communicatie over de maatregelen wordt ter beschikking gesteld in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal.”

8. Vertrouwelijkheid

70. De memorie van toelichting stelt dat het casusoverleg bovendien inhoudt dat ‘het geheim van de tafel’ geldt. De deelnemers zijn tot een geheimhoudingsplicht gehouden met betrekking tot de informatie die op het casusoverleg gedeeld is. Ook kan het openbaar ministerie, als deze aanwezig is op het casusoverleg, maar vervolging instellen voor misdrijven waarvoor het overleg georganiseerd is. Als tijdens het casusoverleg andere misdrijven zouden worden besproken, is het openbaar ministerie tot geheimhouding verplicht en kan zij daarvoor geen vervolging instellen.
71. Dit wordt bepaald in artikel 458ter, §2, Sw:

“§ 2. De deelnemers zijn tot geheimhouding verplicht wat betreft de tijdens het overleg meegedeelde geheimen. Eenieder die dit geheim schendt, wordt gestraft met de straffen bepaald in artikel 458.

De geheimen die tijdens dit overleg worden meegedeeld, kunnen slechts aanleiding geven tot de strafrechtelijke vervolging van de misdrijven waarvoor het overleg werd georganiseerd.”

9. Beveiligingsmaatregelen

72. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
73. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens niet duidelijk afgebakend zijn, het bijzondere categorieën van persoonsgegevens en mogelijk andere delicate gegevens betreft en het om kinderen en jongeren kan gaan een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.

74. Voor de dossieromgeving, vermeld in het derde lid, 2°, worden volgens het Ontwerp passende maatregelen voor de beveiliging genomen, waaronder het voorzien in een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer, conform de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek, en conform de beveiliging van de verwerking, vermeld in artikel 32 van de algemene verordening gegevensbescherming. In voorkomend geval worden de maatregelen toegepast, vermeld in artikel 9 en 10, §2, van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.
75. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
76. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁴ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁵ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁶ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹⁷.
77. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁸.
78. In geval beroep wordt gedaan op een verwerker dan wijst de VTC op volgende vereisten::
- sluiten van een verwerkersovereenkomst;
 - aanstellen van een DPO door de verwerker;
 - aanwijzen van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden.
79. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹⁹.

¹⁴ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁵ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹⁶ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschiede instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁷ *Audit trailing of beveiligd controlespoor*.

¹⁸ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

¹⁹ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

III. BESLUIT

80. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de correcte rechtvaardigingsgrond aangeven en motiveren, eventueel in de Memorie van Toelichting (luik 1);
- aangeven welke identificatiegegevens worden verwerkt;
- de categorie betrokkenen verduidelijken;
- duidelijk bepalen dat een categorie van persoonsgegevens enkel mag verwerkt worden als ze in het concrete geval noodzakelijk zijn;
- ook de federale ontvangers aanduiden;
- naast de criteria voor de bewaring een maximale bewaartermijn bepalen;
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 5).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2023-01-09 08:54:10 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

VOORONTWERP VAN DECREET
van 20 januari 2023

Ontwerp van decreet over de verwerking van de persoonsgegevens in het kader van een multidisciplinaire samenwerking bij deelname aan een casusoverleg op basis van artikel 458ter van het Strafwetboek

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen en de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 2° betrokken persoon: de persoon die het voorwerp van bespreking is op een casusoverleg;
- 3° casusoverleg: een overleg als vermeld in artikel 458ter van het Strafwetboek, waarop casus per casus multilateraal informatie wordt uitgewisseld.

Art. 3. §1. Organisaties die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest vallen, kunnen in het kader van een multidisciplinaire samenwerking persoonsgegevens als vermeld in artikel 4, eerste lid, van dit decreet, verwerken als al de volgende voorwaarden zijn vervuld:

- 1° de verwerking van die persoonsgegevens past in hun deelname aan een casusoverleg;

- 2° de verwerking is noodzakelijk om een van de volgende doelstellingen van het casusoverleg te realiseren:
- a) de fysieke en psychische integriteit van de betrokken persoon of van derden beschermen;
 - b) de misdrijven, vermeld in boek 2, titel I ter, van het Strafwetboek, of de misdrijven die zijn gepleegd in het raam van een criminele organisatie als vermeld in artikel 324bis van het Strafwetboek, voorkomen;
- 3° de organisatie wordt door een bepaalde expertise of door haar kennis van de betrokken persoon geacht een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging.

§2. De organisaties, vermeld in paragraaf 1, verwerken de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, eerste lid, van dit decreet, conform artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, eerste lid, van dit decreet, kan ook de verwerking omvatten van de bijzondere categorieën van persoonsgegevens, vermeld in artikel 9, lid 1, van de voormelde verordening. De voormelde verwerkingen worden beschouwd als noodzakelijke verwerkingen om redenen van zwaarwegend algemeen belang als vermeld in artikel 9, lid 2, g), van de voormelde verordening.

De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, eerste lid, kan ook de verwerking omvatten van persoonsgegevens als vermeld in artikel 10 van de voormelde verordening.

§3. De organisaties, vermeld in paragraaf 1, treden elk individueel op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, eerste lid, van dit decreet.

Art. 4. Als dat noodzakelijk is om de doelstelling van het betreffende casusoverleg te realiseren, kunnen de organisaties, vermeld in artikel 3, §1, de volgende persoonsgegevens verwerken:

- 1° de identificatiegegevens, met name de naam, de voornamen, het adres en de geboortedatum;
- 2° de contactgegevens;
- 3° de gegevens over beroep, beroepsbekwaamheid, opleiding en vorming;
- 4° de leeftijd, het geslacht, de nationaliteit, de burgerlijke staat en het verblijfsstatuut;
- 5° de gegevens over schulden en solvabiliteit;
- 6° de gegevens over de levensstijl, de vrijetijdsbesteding en de sociale context;
- 7° de gegevens over de gezinssamenstelling;
- 8° de gegevens over de woonomstandigheden;
- 9° de politionele en gerechtelijke gegevens;
- 10° de gegevens over de gezondheid;
- 11° de gegevens over risicosituaties en -gedragingen;
- 12° de gegevens waaruit herkomst of afkomst blijkt;

- 13° de gegevens waaruit politieke, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken;
- 14° de gedragsgegevens;
- 15° andere gegevens die noodzakelijk zijn om de doelstelling van het casusoverleg te realiseren.

De personen van wie de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen worden verwerkt, zijn de betrokken personen en hun relaties en contacten.

De persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen op de volgende wijzen worden verwerkt:

- 1° de organisaties, vermeld in artikel 3, §1, die deelnemen aan een casusoverleg, kunnen conform het vierde lid persoonsgegevens delen met en ontvangen van andere deelnemers aan casusoverleg op voorwaarde dat die deelnemers door een bepaalde expertise of door hun kennis van de betrokken persoon geacht worden een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging;
- 2° de organisaties, vermeld in artikel 3, §1, die deelnemen aan een casusoverleg, kunnen de persoonsgegevens opnemen in een gezamenlijke dossieromgeving als voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in het vierde lid;
- 3° de organisaties, vermeld in artikel 3, §1, die deelnemen aan een casusoverleg, kunnen persoonsgegevens delen met de organisator van het casusoverleg als dat noodzakelijk is om de aanmelding van een casus te realiseren;
- 4° de persoonsgegevens kunnen worden ontvangen door politiediensten als vermeld in artikel 2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, het openbaar ministerie, het directoraat-generaal Penitentiare Inrichtingen en andere federale actoren indien zij door een bepaalde expertise of door hun kennis van de betrokken persoon geacht worden een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging.

Voor de dossieromgeving, vermeld in het derde lid, 2°, worden passende maatregelen voor de beveiliging genomen, waaronder het voorzien in een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer, conform de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek, en conform de beveiliging van de verwerking, vermeld in artikel 32 van de algemene verordening gegevensbescherming. In voorkomend geval worden de maatregelen toegepast, vermeld in artikel 9 en 10, §2, van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

De persoonsgegevens die verkregen zijn in het kader van een casusoverleg, worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor het doeleinde van de gegevensverwerking, vermeld in artikel 3, §1, 2°. De maximale bewaartermijn zal alleszins niet langer dan 30 jaar na afsluiting van het dossier zijn, tenzij bepaalde toepasselijke regelgeving een langere maximale bewaartermijn vooropstelt. Als persoonsgegevens conform artikel 4, derde lid, 2°, worden opgenomen in een gezamenlijke dossieromgeving, bepalen de

deelnemers voor de start van het eerste casusoverleg een maximale bewaartermijn voor de persoonsgegevens die bewaard worden in de gezamenlijke dossieromgeving.

Art. 5. De organisaties, vermeld in artikel 3, §1, nemen de passende maatregelen voor de transparantie ten aanzien van de betrokkenen. De voormelde maatregelen hebben onder meer tot doel dat de globale regeling over de gegevensverwerking in het kader van dit decreet voldoende duidelijk is voor de betrokkenen. De communicatie over deze regeling wordt ter beschikking gesteld in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en
Toerisme,

Zuhal DEMIR

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 72.961/3
van 22 februari 2023

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en
het Vlaamse Gewest ‘over de verwerking van de
persoonsgegevens in het kader van een multidisciplinaire
samenwerking bij deelname aan een casusoverleg op basis van
artikel 458*ter* van het Strafwetboek’

Op 23 januari 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest ‘over de verwerking van de persoonsgegevens in het kader van een multidisciplinaire samenwerking bij deelname aan een casusoverleg op basis van artikel 458ter van het Strafwetboek’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 14 februari 2023. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Inge VOS, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Tim CORTHAUT, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 22 februari 2023.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Artikel 458ter van het Strafwetboek maakt het mogelijk voor een persoon die uit hoofde van zijn staat of beroep houder is van geheimen, die geheimen te delen in het kader van een zogenaamd casuoverleg dat wordt georganiseerd, hetzij bij of krachtens een wet, decreet of ordonnantie, hetzij bij een met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest strekt ertoe de verwerking te regelen van persoonsgegevens door organisaties die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest vallen en die in het kader van een multidisciplinaire samenwerking deelnemen aan het voormelde casuoverleg.

Er wordt in een aantal definities voorzien (artikel 2 van het voorontwerp) en de voorwaarden worden bepaald waaronder organisaties die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest vallen persoonsgegevens mogen verwerken in het kader van een multidisciplinaire samenwerking (artikel 3, § 1). Die verwerking kan ook persoonsgegevens omvatten als vermeld in de artikelen 9, lid 1, en 10 van de algemene verordening gegevensbescherming² (artikel 3, § 2). De organisaties in kwestie treden elk individueel op als verwerkingsverantwoordelijke (artikel 3, § 3). Er wordt bepaald welke persoonsgegevens van welke personen mogen worden verwerkt, en de wijze wordt geregeld waarop die verwerking gebeurt (artikel 4). De organisaties in kwestie moeten de passende maatregelen nemen voor de transparantie ten aanzien van de betrokkenen (artikel 5).

BEVOEGDHEID

3.1. In advies 60.253/3 van 18 november 2016 heeft de Raad van State omtrent de bevoegdheid om het casuoverleg te regelen het volgende opgemerkt:

“3. De vraag rijst of het voorgestelde artikel 458ter van het Strafwetboek (artikel 3 van het wetsvoorstel) geheel tot de federale bevoegdheid behoort.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’.

Het instellen van een algemeen geldende uitzondering op de strafbaarstelling van de schending van het beroepsgeheim behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid.³ Het voorgestelde artikel 458*ter*, § 1, van het Strafwetboek doet derhalve geen bevoegdheidsbezwaren rijzen.

Ook het derde lid van het voorgestelde artikel 458*ter*, § 2, van het Strafwetboek, dat een algemene regel inzake strafprocesrecht bevat, behoort tot de federale bevoegdheid.

Het voorgestelde artikel 458*ter*, § 2, eerste lid, van het Strafwetboek, hoe onduidelijk ook geredigeerd, bevat in ieder geval geen regeling inzake strafrecht of strafprocesrecht, maar wel een regel betreffende het overleg waarop de genoemde uitzondering betrekking heeft. Het aannemen van zulk een regeling behoort tot de bevoegdheid van de overheid (of de overheden)⁴ die bevoegd zijn voor de aangelegenheid (of de aangelegenheden) waarop dat overleg betrekking heeft. De genoemde bepaling kan derhalve slechts behouden blijven voor zover ze uitsluitend betrekking heeft op federale aangelegenheden.⁵ Hetzelfde geldt voor het voorgestelde artikel 458*ter*, § 2, tweede lid, van het Strafwetboek nu de schending van de daarin bedoelde geheimhoudingsplicht niet strafbaar wordt gesteld.”⁶

Het gegeven dat, zoals de Raad van State in het aangehaalde advies heeft opgemerkt, de regeling van het casusoverleg behoort tot de bevoegdheid van overheid of de overheden die bevoegd zijn voor de aangelegenheid of de aangelegenheden waarop dit overleg betrekking heeft, verhindert niet dat de decreetgever de deelname aan het casusoverleg regelt van diensten of personeelsleden waarvoor hij bevoegd is, met inbegrip van de deelname aan het casusoverleg waarvan de organisatie tot de bevoegdheid van een andere overheid behoort. Vereist is dan wel dat die regeling beperkt is tot het regelen van die deelname, en dat het casusoverleg zelf niet wordt georganiseerd.⁷

In het licht hiervan moet het volgende worden opgemerkt.

3.2.1. Overeenkomstig artikel 3, § 1, van het voorontwerp is de ontworpen regeling enkel van toepassing op organisaties die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het

³ Voetnoot 2 van het aangehaalde advies: Zie in dit verband adv.RvS 40.689/AV-40.690/AV-40.691/AV van 11 juli 2006 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 10 mei 2007 ‘tot wijziging van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden’, Parl.St. Kamer 2006-07, nr. 51-2720/001, (79) 92, opmerkingen 16 en 17. De federale overheid dient, wanneer zij zulk een uitzondering instelt, het evenredigheidsbeginsel in acht te nemen, wat impliceert dat zij het beleid van de gemeenschappen en de gewesten niet onmogelijk of overdreven moeilijk mag maken. Zeker in dit geval, waarbij de federaal bepaalde algemene strafrechtelijke regel in ruime mate toepassing zal vinden met betrekking tot aangelegenheden die tot de bevoegdheid behoren van andere overheden, in dit geval de gemeenschappen, zal men daarvoor alert moeten zijn. Ook staat de algemene regel niet in de weg dat de gemeenschappen en de gewesten op een bepaald, tot hun bevoegdheid behorend, domein een specifieke regeling zouden uitwerken die afwijkt van de algemene federale regeling (adv.RvS. 40.689/AV-40.690/AV-40.691/AV van 11 juli 2006, l.c., opmerking 17).

⁴ Voetnoot 3 van het aangehaalde advies: In welk geval een samenwerkingsakkoord zal dienen te worden gesloten of de door de onderscheiden overheden binnen hun bevoegdheidssfeer uitgevaardigde regelingen minstens op elkaar dienen te worden afgestemd.

⁵ Voetnoot 4 van het aangehaalde advies: Wat wellicht niet de bedoeling van de indieners van het wetsvoorstel is.

⁶ Adv.RvS 60.253/3 van 18 november 2016 over een voorstel van wet ‘betreffende het casusoverleg tussen dragers van een beroepsgeheim’, Parl. St. Kamer 2015-16, nr. 54-1910/002, 4, opmerking 3.

⁷ Zie adv.RvS 65.512/4 van 15 april 2019 over een voorontwerp van decreet van de Franse Gemeenschap ‘relatif aux modalités de participation à la concertation visée à l’article 458*ter* du Code pénal’, opmerking 1.

Vlaamse Gewest vallen. In de memorie van toelichting wordt dienaangaande het volgende gesteld:

“Alle artikelen hebben zowel betrekking op gemeenschapsaangelegenheden als op gewestaangelegenheden, aangezien alle artikelen van toepassing zijn op organisaties die onder de bevoegdheid vallen van de Vlaamse Gemeenschap dan wel het Vlaams Gewest, naargelang de betreffende sector waarin de organisatie zich bevindt.

Het ontwerp van decreet heeft geen betrekking op politiediensten, openbaar ministerie, het directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen(DG EPI) en andere federale diensten, aangezien deze niet onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest vallen. Voor hun deelname aan casusoverleg en de rechtsgrond om persoonsgegevens te mogen verwerken, kan enkel de federale overheid een regeling voorzien. Wel worden zij in het decreet geduid als mogelijke ontvangers van de persoonsgegevens.”

Gelet hierop kan worden aangenomen dat het personeel toepassingsgebied van de ontworpen regeling bestaanbaar is met de bevoegdheidverdelende regels.

3.2.2. Er moet evenwel worden vastgesteld dat het niet altijd duidelijk zal zijn of een organisatie voor de ontworpen regeling onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest valt. Gaat het om organisaties die door die overheden worden erkend of gefinancierd, of volstaat het dat de organisatie op grond van de materiële bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest kan worden geregeld? De vermelding van “welzijns- en zorgactoren”, “de VDAB”, of “een onderwijsinstelling” in de memorie van toelichting suggereert alvast dat het om zeer diverse soorten van organisaties kan gaan. Bovendien is niet duidelijk of bijvoorbeeld de burgemeester en andere medewerkers van de gemeente die optreden in het kader van een lokale integrale veiligheidscel beschouwd moeten worden als lokale besturen die onder de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest vallen, dan wel als actoren van het door de federale overheid georganiseerde veiligheidsbeleid, vermits die overheid de veiligheidscellen heeft opgericht bij wet van 30 juli 2018 ‘tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme’.

In de memorie van toelichting wordt de keuze voor een open omschrijving van het personeel toepassingsgebied van de ontworpen regeling als volgt verantwoord:

“Deze omschrijving is ruim, maar noodzakelijk. Elk casusoverleg is verschillend, het is onmogelijk om voor alle soorten casusoverleg in het algemeen te gaan bepalen welke organisaties zullen deelnemen. Voor sommige vormen van casusoverleg zullen enkel welzijns- en zorgactoren deelnemen. Maar bv. in het kader van een LIVC R kan het ook om de VDAB of een onderwijsinstelling gaan. De mogelijke deelnemers aan een casusoverleg zullen wel steeds op voorhand moeten worden vastgelegd.”

Er kan worden aangenomen dat thans niet met zekerheid kan worden bepaald welke organisaties aan het casusoverleg zullen deelnemen en dat op grond daarvan met een open categorie moet worden gewerkt. Het zou echter de rechtszekerheid ten goede komen indien in het voorontwerp zelf, of minstens in de memorie van toelichting, zou worden opgesomd op welke organisaties de ontworpen regeling van toepassing is, zij het dat die opsomming eindigt met een open omschrijving waarin de organisaties die niet uitdrukkelijk worden vermeld dan kunnen

worden ondergebracht. Minstens voor de organisaties die wel uitdrukkelijk worden vermeld, zal dan geen twijfel bestaan over de vraag of de ontworpen regeling op hen van toepassing is.

3.3.1. De vraag rijst vervolgens of de ontworpen regeling zich ertoe beperkt de deelname aan het casusoverleg te regelen van instanties die tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest behoren, dan wel of ze het casusoverleg zelf organiseert.

Volgens de gemachtigde is het eerste het geval:

“Dit decreet regelt dus geen casusoverleg. Het decreet zal steeds aansluiten bij een toestemming van de procureur des Konings (meestal in de vorm van een protocol), of eventueel bij een wettelijke regeling die onvoldoende regels inzake gegevensbescherming omvat. Dit decreet voorziet louter in de mogelijkheid tot het verwerken van persoonsgegevens – onder bepaalde voorwaarden – zodat een casusoverleg o.b.v. art. 458ter Sw. en de beoogde multidisciplinaire samenwerking mogelijk wordt.”

3.3.2. In de ontworpen regeling worden de voorwaarden bepaald waaronder organisaties die onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest vallen persoonsgegevens mogen verwerken in het kader van een casusoverleg, welke gegevens aldus kunnen worden verwerkt, wie de verwerkingsverantwoordelijke is, van welke personen de gegevens kunnen worden verwerkt, op welke wijze die gegevens worden verwerkt en welke de bewaartermijn is. Er kan worden aangenomen dat die regelingen inderdaad geen betrekking hebben op het casusoverleg zelf, maar dat een aspect wordt geregeld van de deelname aan het casusoverleg van organisaties die onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest vallen, namelijk de verwerking van persoonsgegevens.

Gelet hierop kan worden aangenomen dat ook het materieel toepassingsgebied van de ontworpen regeling bestaanbaar is met de bevoegdheidverdelende regels.

3.3.3. Het voorgaande neemt niet weg dat, in zoverre volgens de memorie van toelichting de ontworpen regeling beoogt “in een rechtsgrond [te voorzien] voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van een casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw”, deze regeling onvolkomen is. Die verwerking impliceert immers dat gegevens worden gedeeld met, ontvangen van of doorgegeven aan organisaties die niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest behoren. Weliswaar is de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest niet bevoegd om de verwerking van persoonsgegevens door die organisaties te regelen. Het blijft echter een feit dat bij gebrek aan een regeling voor de organisaties die niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest behoren, voor de regeling van de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het casusoverleg er nog steeds een onvoldoende rechtsgrond zal zijn.

Bovendien zullen de stellers van het voorontwerp erop moeten toezien dat, indien de overige overheden in een regeling voorzien van de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het casusoverleg voor de organisaties die onder hun respectieve bevoegdheid ressorteren, de ontworpen regeling afgestemd is op die regeling. Zo zou het vrij zinloos zijn in artikel 4, derde lid, 1°, van het voorontwerp de voorwaarde te bepalen waaronder een organisatie persoonsgegevens mag delen met en ontvangen van andere deelnemers aan casusoverleg, indien

die andere deelnemers overeenkomstig de op hen van toepassing zijnde regeling die gegevens niet mogen delen of ontvangen.

Teneinde in een regeling te voorzien die van toepassing is op alle deelnemers aan het casusoverleg, zou een samenwerkingsakkoord moeten worden gesloten overeenkomstig artikel 92*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’.

VORMVEREISTEN

4. Het ontwerp bevat bepalingen die verband houden met de verwerking van persoonsgegevens.

Bij de adviesaanvraag is advies nr. 2022/114 gevoegd dat de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (hierna: VTC) op 13 december 2022 over het voorontwerp heeft uitgebracht.

Het staat de Vlaamse overheid vrij een eigen toezichthoudende autoriteit op te richten met de adviesbevoegdheden vervat in artikel 36, lid 4 van de algemene verordening gegevensbescherming.⁸ Artikel 51, lid 3, van de algemene verordening gegevensbescherming bepaalt evenwel dat wanneer er in een lidstaat meer dan één toezichthoudende autoriteit is gevestigd, die lidstaat de toezichthoudende autoriteit aanwijst die die autoriteiten in het Europees Comité voor gegevensbescherming moet vertegenwoordigen en de procedure moet vaststellen om ervoor te zorgen dat de andere autoriteiten de regels in verband met het in artikel 63 bedoelde coherentiemechanisme naleven. De VTC voldoet evenwel op dit ogenblik niet aan de procedurele vereisten van de algemene verordening gegevensbescherming, nu die instelling niet als dusdanig werd aangemeld bij de Europese Commissie en er geen procedure werd vastgesteld ter uitvoering van artikel 51, lid 3, van de algemene verordening gegevensbescherming.⁹ Zolang daaraan niet is verholpen,¹⁰ moet de federale Gegevensbeschermingsautoriteit overeenkomstig artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming worden geraadpleegd over alle voorontwerpen van decreet, ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering of van ministerieel besluit die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens.¹¹

⁸ GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.30.1 tot B.30.10. Zie, voorafgaand aan het voormelde arrest van het Grondwettelijk Hof: adv.RvS 61.267/2/AV van 27 juni 2017 over het voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017, *Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 106-121.

⁹ GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.30.7 tot B.30.9.

¹⁰ Hierbij is rekening te houden met de bepalingen van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 die betrekking hebben op de samenwerking tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten en, in voorkomend geval, met de uit die bepalingen en uit het evenredigheidsbeginsel voortvloeiende verplichtingen tot het sluiten van samenwerkingsakkoorden (GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.30.9).

¹¹ GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.30.3 en B.30.9.

ALGEMENE OPMERKING

5. In artikel 3, § 1, worden de voorwaarden bepaald waaronder organisaties die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest vallen, in het kader van een multidisciplinaire samenwerking persoonsgegevens kunnen verwerken. Die bepaling heeft een algemene draagwijdte, en lijkt derhalve van toepassing te zijn op elke verwerking van persoonsgegevens in het kader van een multidisciplinaire samenwerking.

Uit de memorie van toelichting kan evenwel worden opgemaakt dat de ontworpen regeling niet van toepassing is wanneer een casusoverleg wordt georganiseerd bij of krachtens een wet, decreet of ordonnantie, die tevens de verwerking van persoonsgegevens in het kader van dat casusoverleg organiseren. Zo wordt onder meer het volgende gesteld:

“Artikel 458ter van het Strafwetboek bevat enkel het regelgevend kader inzake casusoverleg voor het doorbreken van het beroepsgeheim. Echter, als het gaat om uitwisseling van persoonsgegevens, moet ook rekening worden gehouden met de algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

Artikel 458ter Sw. bevat geen privacyregeling. De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) is echter van oordeel dat artikel 458ter Sw. geen voldoende rechtsgrond vormt voor het uitwisselen van persoonsgegevens op een casusoverleg. Indien een casusoverleg geregeld wordt bij wet of decreet, kan in dat regelgevend kader meteen de bijhorende regeling betreffende de verwerking van persoonsgegevens worden opgenomen. Op die manier is niet enkel het doorbreken van het beroepsgeheim afgedekt, maar wordt meteen ook voorzien in een rechtsgrond om persoonsgegevens te mogen uitwisselen.

Artikel 458ter Sw. bepaalt echter dat een casusoverleg ook kan worden georganiseerd indien de procureur des Konings hiertoe toestemming geeft. In de praktijk leidt dat tot protocollen tussen de procureur des Konings en de deelnemende organisaties en lokale besturen aan een casusoverleg, waarin de finaliteit, de deelnemers en de modaliteiten van het overleg worden vastgelegd, en waarin de procureur des Konings uitdrukkelijk toestemming geeft voor het organiseren van dat casusoverleg. De VTC heeft echter aangegeven dat voor een casusoverleg op basis van de toestemming van de procureur des Konings er onvoldoende rechtsgrond voorhanden is om persoonsgegevens te mogen uitwisselen.

Om hieraan tegemoet te komen, wordt een ontwerp van decreet voorgesteld dat een rechtsgrond biedt voor de verwerking en uitwisseling van persoonsgegevens op een casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw.”

In zoverre het de bedoeling zou zijn dat de ontworpen regeling enkel van toepassing is op het bij een met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings georganiseerde casusoverleg, of voor zover er geen andere wettelijke regeling voorhanden is, moet dit in de tekst van het voorontwerp beter tot uiting komen.

ONDERZOEK VAN DE TEKSTArtikel 5

6.1. Luidens artikel 5 van het voorontwerp nemen de organisaties waarop de ontworpen regeling van toepassing is, de passende maatregelen voor de transparantie ten aanzien van de betrokkenen. De voormelde maatregelen hebben onder meer tot doel dat de globale regeling over de gegevensverwerking in het kader van het aan te nemen decreet voldoende duidelijk is voor de betrokkenen. De communicatie over deze regeling wordt ter beschikking gesteld in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal.

In de memorie van toelichting wordt omtrent die bepaling het volgende gesteld:

“Artikel 5 verplicht de organisaties om passende maatregelen met het oog op transparantie ten aanzien van de betrokkenen te nemen, zoals ook artikel 12 AVG vermeldt. Concreet zou dit er kunnen in bestaan dat de organisaties in hun privacyverklaring opnemen dat zij kunnen deelnemen aan dergelijk casusoverleg en dat zij bijgevolg gehouden zijn tot een geheimhoudingsplicht met betrekking tot de informatie die daarop wordt uitgewisseld. Daaraan kan een eventuele afzonderlijke regeling m.b.t. dat casusoverleg worden toegevoegd in de privacyverklaring, waarin geduid wordt op welke wijze de rechten van de betrokkene en de verplichtingen uit artikel 13 en 14 AVG zullen worden nageleefd.”

6.2. De draagwijdte van de transparantieplichtingen in artikel 5 van het voorontwerp is evenwel onduidelijk. Als het slechts de bedoeling is om de artikelen 12 tot 14 van de algemene verordening gegevensbescherming in herinnering te brengen, is de ontworpen regeling overbodig, gelet op de rechtstreekse werking van die bepalingen. Als het de bedoeling is om, gelet op de bijzonder kwetsbare doelgroep, in een bijkomende transparantieplichting te voorzien, moet de concrete inhoud daarvan worden tot uiting gebracht in het voorontwerp zelf.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Astrid TRUYENS

Jeroen VAN NIEUWENHOVE

ADVIES VAN DE GEGEVENSBE SCHERMINGSAUTORITEIT

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Standaardadvies 65/2023 van 24 maart 2023

Betreft: Standaardadvies betreffende de redactie van normatieve teksten

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"),
aanwezig: de dames Cédrine Morlière, Nathalie Raghenon en Griet Verhenneman, en de heren Yves-Alexandre de Montjoye, Bart Preneel en Gert Vermeulen;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op artikel 25, lid 3, WOG volgens hetwelk de beslissingen van het Kenniscentrum bij meerderheid van stemmen worden aangenomen;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Brengt op 24 maart 2023 het volgende standaardadvies uit.

I. TOEPASSINGSGEBIED EN CONTEXT VAN DIT ADVIES

1. Gezien het uitzonderlijk grote aantal adviesaanvragen dat momenteel bij de Autoriteit wordt ingediend en bij gebrek aan voldoende personele middelen, is de Autoriteit niet in staat om alle adviesaanvragen die zij ontvangt, te behandelen. Wanneer de aanvrager niet aangeeft dat het voorgelegde ontwerp aanleiding kan geven tot hoge risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, en wanneer uit zijn antwoorden in het formulier ook niet kan worden afgeleid dat dergelijke risico's aanwezig zijn, kan de Autoriteit beslissen om te verwijzen naar voorliggend standaardadvies betreffende de redactie van normatieve teksten¹.
2. In dit algemene advies wordt gewezen op de belangrijkste eisen waaraan elke norm die de verwerking van persoonsgegevens regelt, moet voldoen. Het blijft dus geldig bij elke redactie van normatieve teksten. Het is de verantwoordelijkheid van de auteur van een ontwerpnorm om ervoor te zorgen dat deze daadwerkelijk voldoet aan de kwaliteitseisen van een wet, opgelegd op grond van de AVG en gelezen in samenhang met de Grondwet, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (hierna "het EVRM").

II. REDACTIE VAN NORMATIEVE TEKSTEN EN GEGEVENSBESCHERMING

A. Wat betreft de vereiste van noodzakelijkheid en evenredigheid van de gegevensverwerkingen die door het ontwerp worden geregeld

3. De Autoriteit herinnert eraan dat elke verwerking van persoonsgegevens een inmenging vormt in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en het recht op bescherming van persoonsgegevens van de betrokkenen. Een dergelijke inmenging is enkel toelaatbaar als zij noodzakelijk is en evenredig met het nagestreefde gerechtvaardigde doel.
4. Ter herinnering: de verwerking van persoonsgegevens wordt als noodzakelijk beschouwd als zij de minst ingrijpende maatregel vormt om het ermee nagestreefde gerechtvaardigde doel te

¹ De Autoriteit dient strategische keuzes te maken, rekening houdend met de nieuwe taken die haar krachtens de AVG zijn opgelegd, de middelen waarover zij beschikt en de beginselen die in de AVG zijn vervat (zoals het beginsel van de risico-gebaseerde benadering en het beginsel van de 'verantwoordingsplicht'). Daarom onderzoekt zij de adviesaanvragen die haar op grond van artikel 23 van de WOG en/of artikel 36, lid 4, van de AVG worden voorgelegd eerst uitsluitend op basis van het formulier.

Alleen in gevallen waarin de antwoorden in het formulier ernstige aanwijzingen bevatten dat het ontwerp van normatieve tekst een hoog risico inhoudt, gaat de Autoriteit over tot een systematische analyse van het ontwerp van normatieve tekst zelf en brengt zij een concreet advies uit.

In de andere gevallen en gezien de toevloed aan dossiers, gaat de Autoriteit niet over tot een analyse van de tekst van het ontwerp van normatieve tekst en geeft zij voorliggende algemene richtlijnen. Het is aan de aanvrager om er in de praktijk voor te zorgen dat het ontwerp dat hij redigeert, daadwerkelijk voldoet aan de kwaliteitsvereisten van de wet die door de AVG, de Grondwet, het Handvest van de grondrechten en het EVRM, worden opgelegd.

bereiken. De auteur van een normatieve tekst moet daarom nagaan of er geen andere maatregelen zijn die minder ingrijpend zijn voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, en waarmee het nagestreefde doel kan worden bereikt. De beoogde gegevensverwerking moet dus toelaten het nagestreefde doel te bereiken (criterium van doeltreffendheid), maar moet tevens de maatregel zijn die het minst ingrijpt in de rechten en vrijheden van de betrokkenen (criterium van noodzakelijkheid in strikte zin). Concreet betekent dit dat als het mogelijk is het beoogde doel te bereiken met een maatregel die minder ingrijpt in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer of het recht op bescherming van persoonsgegevens, de oorspronkelijk beoogde gegevensverwerking niet ingevoerd mag worden.

5. Wanneer de noodzaak van de verwerking van persoonsgegevens vaststaat, moet de auteur van de normatieve tekst er zich nog van vergewissen dat de verwerking evenredig is (in strikte zin) met het beoogde doel, d.w.z. dat er een juist evenwicht moet worden gevonden tussen de verschillende belangen die op het spel staan en de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Met andere woorden, er moet een evenwicht zijn tussen de inmenging in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en op bescherming van persoonsgegevens, en het doel dat met die verwerking wordt beoogt en dat daadwerkelijk kan worden bereikt. De voordelen die voortvloeien uit de gegevensverwerking in kwestie moeten dus opwegen tegen de nadelen ervan voor de betrokkenen (criterium van evenredigheid in strikte zin).
6. De Autoriteit vestigt de aandacht van de auteurs van normatieve teksten op de verplichting ervoor te zorgen dat de verwerkingen van persoonsgegevens die door het ontwerp worden geregeld of in uitvoering daarvan zullen worden geregeld, werkelijk noodzakelijk zijn en evenredig met het nagestreefde doel.

B. Wat betreft de vereiste van voorzienbaarheid van de verwerking van persoonsgegevens

7. Verder herinnert de Autoriteit eraan dat elke verwerking van persoonsgegevens een rechtsgrond of een rechtmatigheidsgrond moet hebben, zoals bepaald in artikel 6, lid 1, van de AVG. Gegevensverwerkingen die bij een normatieve maatregel zijn ingevoerd, zijn bijna altijd gebaseerd op artikel 6, lid 1, punt c) of e), van de AVG².

²Artikel 6, lid 1, van de AVG: "De verwerking is alleen rechtmatig indien en voor zover aan ten minste een van de onderstaande voorwaarden is voldaan: (...)

c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust; (...)

e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen; (...)"

8. Krachtens artikel 22 van de Grondwet, artikel 8 van het EVRM en artikel 6, lid 3, van de AVG, moet voor dergelijke verwerkingen duidelijke en nauwkeurige regelgeving gelden, waarvan de toepassing voor de betrokkenen voorzienbaar moet zijn³. Met andere woorden, de regelgeving die de gegevensverwerking regelt of waarvan de toepassing een gegevensverwerking met zich meebrengt, moet voldoen aan de vereisten van voorzienbaarheid en nauwkeurigheid, zodat bij lezing ervan, de betrokkenen duidelijk kunnen begrijpen welke verwerkingen met hun gegevens zullen worden verricht en onder welke omstandigheden deze verwerkingen zijn toegestaan.
9. Dit betekent echter niet dat voor elke gegevensverwerking een *specifieke* norm moet gelden die uitdrukkelijk alle gegevensbeschermingskwesties in de betrokken context regelt. In bepaalde gevallen kan de voorzienbaarheid van een verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang immers worden gewaarborgd door de norm die deze taak toekent aan de verwerkingsverantwoordelijke, en de AVG (in voorkomend geval gelezen in combinatie met andere normen die eveneens van toepassing zijn).
10. De vraag rijst dan wanneer en in welke mate een *specifiek* normatief kader noodzakelijk is. Aangezien er geen absolute regel of mathematische formule is om met zekerheid te bepalen wanneer een specifieke norm nodig is om een verwerking van persoonsgegevens te regelen die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang, en om de voorzienbaarheid ervan te waarborgen, geeft de Autoriteit hieronder richtsnoeren.
11. Artikel 6, lid 2, van de AVG bepaalt: *"De lidstaten kunnen specifiekere bepalingen handhaven of invoeren ter aanpassing van de manier waarop de regels van deze verordening met betrekking tot de verwerking met het oog op de naleving van lid 1, punten c) en e), worden toegepast; hiertoe kunnen zij een nadere omschrijving geven van specifieke voorschriften voor de verwerking en andere maatregelen om een rechtmatige en behoorlijke verwerking te waarborgen, ook voor andere specifieke verwerkingssituaties als bedoeld in hoofdstuk IX."*
12. Overweging 10 van de AVG, die betrekking heeft op artikel 6, lid 2, van de AVG, bepaalt: *"In samenhang met de algemene en horizontale wetgeving inzake gegevensbescherming ter uitvoering van Richtlijn 95/46/EG beschikken de lidstaten over verscheidene sectorgebonden wetten op gebieden waar behoefte is aan meer specifieke bepalingen. Deze verordening biedt de lidstaten ook ruimte om eigen regels voor de toepassing vast te stellen, onder meer wat de verwerking van bijzondere persoonsgegevenscategorieën ("gevoelige gegevens") betreft. In zoverre staat deze verordening niet in de weg aan lidstatelijk recht waarin specifieke situaties op het gebied van gegevensverwerking nader worden omschreven, meer bepaald door nauwkeuriger*

³ Zie ook overweging 41 van de AVG.

*te bepalen in welke gevallen verwerking van persoonsgegevens rechtmatig geschied".
(onderstreept door de Autoriteit)*

13. Bovendien verwijst de AVG ook meermaals naar het nationale recht, hetzij om een specifiek kader voor bepaalde verwerkingen van persoonsgegevens te eisen, hetzij om het treffen van passende en specifieke maatregelen ter bescherming van de grondrechten en de belangen van de betrokkenen, op te leggen.⁴
14. De Autoriteit stelt met name drie situaties vast waarin een nationale norm de verwerking van persoonsgegevens specifiek moet regelen:
 - wanneer het nodig is de voorzienbaarheid van een verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor de vervulling van een publieke taak, beter te waarborgen dan door louter te verwijzen naar de formulering van de norm waarbij de publieke taak wordt toegekend, en specifieke waarborgen moeten worden geboden om de rechten en vrijheden van de betrokkenen te beschermen;
 - wanneer het noodzakelijk is het bindende karakter van een wettelijke verplichting tot verwerking van persoonsgegevens te verzekeren (artikel 6, lid 1, punt c), van de AVG). In dat verband wijst de Autoriteit erop dat de norm die de wettelijke verplichting oplegt, enerzijds het concrete doel moet specificeren waarvoor de verplichte gegevensverwerking moet worden uitgevoerd, en anderzijds duidelijk en nauwkeurig moet zijn, zodat de verwerkingsverantwoordelijke in principe geen beoordelingsmarge heeft met betrekking tot de manier waarop de verwerking van persoonsgegevens die nodig is om aan zijn wettelijke verplichting te voldoen, wordt uitgevoerd⁵.
 - wanneer de AVG of de WVG de vaststelling van een dergelijke specifieke norm voor de verwerking van persoonsgegevens oplegt, om bijvoorbeeld te voorzien in specifieke beschermingsmaatregelen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen⁶.

⁴ Dat is bijvoorbeeld het geval voor verwerkingen betreffende bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG (gegevens over ras, gegevens over de gezondheid,...) die nodig zijn voor de uitvoering van de verplichtingen van verwerkingsverantwoordelijken op het gebied van arbeidsrecht, of voor verwerkingen betreffende deze gegevens die nodig zijn om redenen van zwaarwegend algemeen belang.

⁵ Groep Artikel 29, advies 06/2014 van over het begrip "gerechtvaardigd belang van de voor de verwerking verantwoordelijke" in artikel 7 van Richtlijn 95/46/EG, blz. 22. De Autoriteit herinnert eraan dat, ondanks een dergelijk gebrek aan beoordelingsmarge, het hoe dan ook aan de verwerkingsverantwoordelijke is om ervoor te zorgen dat de betrokken verwerking in overeenstemming is met de verplichting in kwestie en met de AVG.

⁶ Wanneer bijvoorbeeld een verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG of artikel 10 van de AVG via normatieve weg moet worden geregeld, en in dat verband in passende en specifieke maatregelen ter bescherming van de grondrechten en de belangen van de betrokkenen (artikel 9, lid 2, punt g), van de AVG, artikel 10 van de WVG) moet worden voorzien, of wanneer het recht van het publiek op toegang tot officiële documenten en het recht op bescherming van persoonsgegevens met elkaar in overeenstemming moeten worden gebracht (artikel 86 van de AVG)...

15. In deze context, ook al vormt elke verwerking van persoonsgegevens een inmenging in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en op bescherming van persoonsgegevens, toch moet niet elke verwerking (en dus elke inmenging in het recht op privacy) noodzakelijkerwijs specifiek geregeld worden door een norm van nationaal recht, bijvoorbeeld door een *specifiek* hoofdstuk dat aan de verwerking van persoonsgegevens is gewijd. Voor gegevensverwerkingen die noodzakelijk zijn voor de vervulling van een taak van algemeen belang, merkt de Autoriteit op dat, voor zover de publieke taken (waarvoor de verwerking van persoonsgegevens nodig is) door de wetgever op zodanige wijze zijn omschreven en afgebakend dat de doeleinden van deze verwerkingen als welbepaald en uitdrukkelijk kunnen worden beschouwd en men zich niet in een van de hierboven beschreven situaties bevindt, het niet systematisch nodig is een specifiek kader voor *deze* gegevensverwerkingen te bieden. Onder deze voorwaarde kan de AVG immers in bepaalde gevallen volstaan om de genoemde gegevensverwerkingen te regelen, met name wanneer er geen specifiek risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bestaat.
16. De Autoriteit verzoekt de auteur van de normatieve tekst derhalve om ervoor te zorgen dat zijn ontwerp voldoet aan de vereiste van voorzienbaarheid, zodat bij de lezing ervan, eventueel in combinatie met de lezing van het relevante normatieve kader, de betrokkenen duidelijk kunnen begrijpen welke verwerkingen met hun gegevens zullen worden uitgevoerd en onder welke omstandigheden die verwerkingen zijn toegestaan.

Voor het Kenniscentrum,
(get.) Cédrine Morlière, Directeur

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen en de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 2° betrokken persoon: de persoon die het voorwerp van bespreking is op een casusoverleg;
- 3° casusoverleg: een overleg als vermeld in artikel 458ter van het Strafwetboek, waarop casus per casus multilateraal informatie wordt uitgewisseld.

Art. 3. Dit decreet is van toepassing op casusoverleg dat georganiseerd wordt, hetzij bij een met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings, hetzij bij of krachtens een wet, decreet of ordonnantie waarin een regeling met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, zoals voorzien in dit decreet, ontbreekt.

Art. 4. §1. Organisaties die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest vallen, kunnen in het kader van een multidisciplinaire samenwerking persoonsgegevens als vermeld in artikel 5, eerste lid, van dit decreet verwerken als al de volgende voorwaarden zijn vervuld:

- 1° de verwerking van die persoonsgegevens past in hun deelname aan een casusoverleg;
- 2° de verwerking is noodzakelijk om een van de volgende doelstellingen van het casusoverleg te realiseren:
 - a) de fysieke en psychische integriteit van de betrokken persoon of van derden beschermen;
 - b) de misdrijven, vermeld in boek 2, titel I ter, van het Strafwetboek, of de misdrijven die zijn gepleegd in het raam van een criminele organisatie als vermeld in artikel 324bis van het Strafwetboek, voorkomen;
- 3° de organisatie wordt door een bepaalde expertise of door haar kennis van de betrokken persoon geacht een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging.

§2. De organisaties, vermeld in paragraaf 1, verwerken de persoonsgegevens, vermeld in artikel 5, eerste lid, van dit decreet, conform artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 5, eerste lid, van dit decreet, kan ook de verwerking omvatten van de bijzondere categorieën van

persoonsgegevens, vermeld in artikel 9, lid 1, van de voormelde verordening. De voormelde verwerkingen worden beschouwd als noodzakelijke verwerkingen om redenen van zwaarwegend algemeen belang als vermeld in artikel 9, lid 2, g), van de voormelde verordening.

De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 5, eerste lid, van dit decreet, kan ook de verwerking omvatten van persoonsgegevens als vermeld in artikel 10 van de voormelde verordening.

§3. De organisaties, vermeld in paragraaf 1, treden elk individueel op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 5, eerste lid, van dit decreet.

Art. 5. Als dat noodzakelijk is om de doelstelling van het betreffende casusoverleg te realiseren, kunnen de organisaties, vermeld in artikel 4, §1, de volgende persoonsgegevens verwerken:

- 1° de identificatiegegevens, met name de naam, de voornamen, het adres en de geboortedatum;
- 2° de contactgegevens;
- 3° de gegevens over beroep, beroepsbekwaamheid, opleiding en vorming;
- 4° de leeftijd, het geslacht, de nationaliteit, de burgerlijke staat en het verblijfsstatuut;
- 5° de gegevens over schulden en solvabiliteit;
- 6° de gegevens over de levensstijl, de vrijetijdsbesteding en de sociale context;
- 7° de gegevens over de gezinssamenstelling;
- 8° de gegevens over de woonomstandigheden;
- 9° de politionele en gerechtelijke gegevens;
- 10° de gegevens over de gezondheid;
- 11° de gegevens over risicosituaties en -gedragingen;
- 12° de gegevens waaruit herkomst of afkomst blijkt;
- 13° de gegevens waaruit politieke, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken;
- 14° de gedragsgegevens;
- 15° andere gegevens die noodzakelijk zijn om de doelstelling van het casusoverleg te realiseren.

De personen van wie de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen worden verwerkt, zijn de betrokken personen en hun relaties en contacten.

De persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen op de volgende wijzen worden verwerkt:

- 1° de organisaties, vermeld in artikel 4, §1, die deelnemen aan een casusoverleg, kunnen persoonsgegevens delen met en ontvangen van andere deelnemers aan casusoverleg op voorwaarde dat die deelnemers door een bepaalde expertise of door hun kennis van de betrokken persoon geacht worden een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging;
- 2° de organisaties, vermeld in artikel 4, §1, die deelnemen aan een casusoverleg, kunnen de persoonsgegevens opnemen in een gezamenlijke dossieromgeving als voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in het vierde lid;
- 3° de organisaties, vermeld in artikel 4, §1, die deelnemen aan een casusoverleg, kunnen persoonsgegevens delen met de organisator van het casusoverleg als dat noodzakelijk is om de aanmelding van een casus te realiseren;
- 4° de persoonsgegevens kunnen worden ontvangen door politiediensten als vermeld in artikel 2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, het openbaar ministerie, het directoraat-generaal Penitentiare Inrichtingen en andere federale actoren indien zij door een bepaalde expertise of door hun

kennis van de betrokken persoon geacht worden een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging.

Voor de dossieromgeving, vermeld in het derde lid, 2°, worden passende maatregelen voor de beveiliging genomen, waaronder het voorzien in een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer, conform de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek, en conform de beveiliging van de verwerking, vermeld in artikel 32 van de algemene verordening gegevensbescherming. In voorkomend geval worden de maatregelen toegepast, vermeld in artikel 9 en 10, §2, van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

De persoonsgegevens die verkregen zijn in het kader van een casusoverleg, worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor het doeleinde van de gegevensverwerking, vermeld in artikel 4, §1, 2°. De maximale bewaartermijn zal alleszins niet langer dan 30 jaar na afsluiting van het dossier zijn, tenzij bepaalde toepasselijke regelgeving een langere maximale bewaartermijn vooropstelt. Als persoonsgegevens conform artikel 5, derde lid, 2°, worden opgenomen in een gezamenlijke dossieromgeving, bepalen de deelnemers voor de start van het eerste casusoverleg een maximale bewaartermijn voor de persoonsgegevens die bewaard worden in de gezamenlijke dossieromgeving.

Art. 6. De organisaties, vermeld in artikel 4, §1, nemen de passende maatregelen voor de transparantie ten aanzien van de betrokkenen. De voormelde maatregelen hebben onder meer tot doel dat de globale regeling over de gegevensverwerking in het kader van dit decreet voldoende duidelijk is voor de betrokkenen. Dit houdt minstens in dat de organisaties, vermeld in artikel 4, §1, transparant zijn over de mogelijkheid tot deelname aan een casusoverleg en de geheimhoudingsplicht die daaruit voortvloeit. De communicatie over deze regeling wordt ter beschikking gesteld in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal.

Brussel, 26 mei 2023.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken,
Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving,
Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR